

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2018-05-23

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.jmg.gu.se

Den kravfyllda demokratin

En studie om möjligheterna till diskussion på sociala medier

Författare: Robin Falström och Leotrim Jusufi

Handledare: Nicklas Håkansson

Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

The media and the way that media communicate with its readers have changed drastically over the last few decades. New technology has made it easier for readers and journalists to communicate with each other through social media and comment sections.

In this study we explore how the commentary sections live up to the criteria of deliberative democracy on Aftonbladets Facebook page. And specifically, as pointed out by researchers, the two most important criteria: rationality and objectivity. The purpose of the study is to see if the deliberative discussions maintain a high quality in the comment sections.

To do so we analyzed 3207 comments on Aftonbladets Facebook page on 140 uploaded articles, with different subjects such as sports, politics, migration etc. And the result showed us that the comments met the requirements for objectivity. It also showed us that the comments did not meet the requirements for rationality.

To further understand why the comments did or did not meet the requirements we decided to factor in gender, the subject of the article and the dispersion of the post in the equation to see if it plays a part on the outcome of the result. According to the result those factors do not play a part in whether the requirements are met or not. The only slight difference was between men and women when studying what their comments were about. Men tend to comment more about other comments/commentators and women tend to comment about the content in the news article.

We came to the conclusion that the requirements for objectivity might be slightly easier to achieve, since they don't demand a lot from the commentator. While rationality may be harder to achieve because of the higher demands, since being rational requires thinking and logic.

We would also have liked to study other factors, such as: if the commentators were Swedish born/foreign born and also the commentators level of education. But these two factors are far more comprehensive and require a lot more time to study, which we did not have.

Keywords: Deliberative democracy, comment sections, rationality, objectivity, media

Nyckelord: Deliberativ demokrati, kommentarsfält, rationalitet, saklighet, media

Innehåll

1. Inledning	4
2. Teoretiskt perspektiv	6
2.1 Deliberativ demokrati.....	6
2.2 Aktörer, aktanter och publiker	7
3. Tidigare forskning	8
3.1 Forskning om deliberativ demokrati	8
3.2 Forskning om kommentarsfält	8
4. Syfte och frågeställningar	10
5. Material och metod	11
5.1 Variabler	12
6. Validitet	14
6.1 Begreppsvaliditet.....	14
6.2 Reliabilitet.....	14
6.3 Resultatvaliditet.....	15
6.4 Intern validitet och extern validitet.....	15
7. Resultat.....	16
7.1 I vilken mån är innehållet i kommentarerna rationellt?	16
7.2 I vilken mån är innehållet i kommentarerna sakligt?	18
7.3 Vad beror nivån på rationalitet och saklighet på?	22
7.3.1 Kommentatorns kön	22
7.3.2 Artikelns ämne	25
7.3.3 Inläggets spridning	28
7.4 Sammanfattning	30
8. Slutsatser och diskussion.....	32
Referenslista	34
Bilaga	36

1. Inledning

Vi lever i en digitaliserad värld. Ny teknik har förenklats kommunikationen mellan läsare och journalister genom sociala medier och kommentarsfält. På ett helt nytt sätt har vanliga människor kunnat reagera på och debattera ämnena som skrivs om i tidningen. Journalistiken har sedan millennieskiftet gett möjlighet till en tvåvägskommunikation, även om det oftast är en envägskommunikation.

Den nya tekniken har dock också skapat problem för tidningarna. Den stora mängden kommentarer har gjort det svårt för journalisterna att moderera innehållet. Dåligt språk, nedsättande kommentarer och hot har förekommit på tidningarnas hemsidor, innehåll som inte varit förenligt med tidningarnas policys. Därför har många tidningar tvingats stänga ner kommentarsfälten, och istället hänvisa sina läsare till sociala medier och främst Facebook där möjligheten till diskussioner och debatt är stor.

Aftonbladet, som är Sveriges största tidning sett till antal läsare, stängde ner sitt kommentarsfält redan 2014. Motiveringen var då av en mer teknisk karaktär. Kommenteringen skedde genom ett Facebookverktyg, som på grund av en uppdatering från Facebooks sida slutade fungera. Sedan dess har dock inte Aftonbladet återupprättat något nytt kommentarsfält, utan man kan endast göra det via deras Facebooksida.

Vad är det som gör att folk väljer att skriva negativa eller positiva kommentarer på tidningarnas Facebooksidor? Svaret till det är ju givetvis mycket komplex. Men finns det några ämnen eller samhällsproblem som leder till fler negativa kontra fler positiva kommentarer?

Kommentarsfälten uppstod som ett verktyg för att främja demokratin och yttrandefriheten. Det är ett fritt rum där folk kan diskutera olika saker och debattera olika samhällsproblem. Journalistiken ska vara en plattform för människor att uttrycka sina åsikter på, men genom att ta ner kommentarsfält så inskränker man detta, om än inte medvetet. Därför är det ett demokratiskt problem att kommentarsfälten tas ner.

Som argumentation för att ta bort kommentarsfälten har flera tidningar angett att det dåliga språket inte gick att moderera med de resurser tidningarna har. Att kommentatorerna istället skriver i sociala medier tror vi dock snarare är en förflyttning av problemet än en lösning, vilket vi hoppas belysa med detta arbete.

Det finns mycket forskning för vad som brukar benämnas som deliberativ demokrati eller samtalsdemokrati. I den deliberativa demokratin står samtalen och diskussionerna i fokus, och ju mer utrymme som ges för diskussion i samhället desto bättre för demokratin (Nord & Strömbäck 2004). Dessutom finns det kriterier för hur en diskussion ska se ut, med begrepp såsom rationalitet och saklighet. Men det kommer vi att redogöra för längre fram i uppsatsen.

Anledningen att vi väljer att jämföra kommentarerna på olika typer av artiklar är också för att se om några typer av kommentarer, till exempel rasistiska, förekommer i högre grad vid artiklar om olika ämnen. Detta skulle i så fall kunna visa på ett mer specifikt problem med kommentarer i sociala medier, än det mer övergripande som tidningar motiverat kommentarsfältens borttagning med.

Det har gjorts liknande forskning på kommentarsfält och språkbruk i olika typer av medier, men ingen som undersöker just deliberativ demokrati i sociala medier. Därför anser vi att vi fyller en akademisk lucka med denna studie.

Syftet med denna studie har varit att undersöka hur Aftonbladets kommentarsfält på deras Facebooksida upplevs och ifall de håller en hög kvalité utifrån teorin om deliberativ demokrati och begreppen rationalitet och saklighet.

2. Teoretiskt perspektiv

2.1 Deliberativ demokrati

James S. Fishkin har skrivit en rad böcker om deliberativ demokrati. Han sammanfattar utmaningen med denna demokratiform som att inkludera människor i förhållanden då de är motiverade att verkligen fundera på frågeställningar, och på så sätt uppfylla två fundamentala demokratiska värderingar: politisk jämställdhet och överläggning (deliberation) (Fishkin 2011).

Enligt Lars Nord och Jesper Strömbäck i boken *Medierna och demokratin* (2004) ställs det höga krav på kvaliteten hos diskussionen för att det ska kunna kallas deliberativ demokrati. Det krävs att ”*de bygger på jämlikhet, en strävan efter gemensam förståelse, lysnande och intellektuell öppenhet, frånvaro av dominanssträvan samt rationella och sakliga argument*” (Nord & Strömbäck 2004). De skriver även om kraven journalistiken har på sig att upprätthålla en deliberativ demokrati. Dels ska artiklarna låta många olika människor komma till tals. Journalistiken ska även ansvara för att den politiska diskussionen håller en hög nivå, och präglas av ”*saklig och rationell argumentation, saklig information, intellektuell öppenhet, strävan efter kompromisser och gemensam förståelse*” (Nord & Strömbäck 2004). Journalistiken ska även bidra med saklig och relevant information som människor kan använda sig av i diskussionen.

Det som kännetecknar den ideala diskussionen i en deliberativ demokrati i kontrast till en vanlig konversation är i huvudsak fem kriterier (Fishkin 2011):

1. Information: Den utsträckning deltagarna har tillgång till relativt korrekt information som för dem är relevant för diskussionen.
2. Materiell balans: Den utsträckning argument framlagda från en sida eller perspektiv övervägs av deltagare med andra perspektiv.
3. Mångfald: Den utsträckning hela populationen i stora drag är representerad av deltagare i diskussionen.
4. Samvetsgrannhet: Den utsträckning deltagarna seriöst överväger för- och nackdelar med argumenten.
5. Jämlik hänsyn: Den utsträckning argument framlagda av alla deltagare övervägs baserat på sina för- och nackdelar oavsett vilken deltagare som lagt fram dem.

För att återkoppla till Nords och Strömbäcks kommentar om ”rationella och sakliga argument” så tolkar vi de fjärde och femte kriterierna som att argumenten ska uppfylla dessa värderingar. Paul Grice kopplar i sin bok *Aspects of Reason* (2001) ihop begreppet rationalitet med begreppet resonemang. För att uppnå rationalitet ska man alltså resonera kring sina idéer. Grice definition av ”resonera” är att utifrån en uppsättning ursprungliga idéer dra nya slutsatser som resulterar i nya idéer (Grice 2001).

Paul Grice skriver i sin bok *The Conception of Value* (1991) om definitionen av saklighet. Han menar att även om definitionen är omstridd, så handlar saklighet i grunden om att hålla sig till information som *faktiskt* existerar, alltså som går att bevisa genom tester och studier, och skulle klassas som fakta. Grice resonerar vidare kring invändningar mot denna definition, då det inte alltid är självklart vad som faktiskt är fakta och vad som skulle kunna betecknas som till exempel fördomar eller myter. Som svar på denna invändning vidgar Grice begreppet och innefattar inom saklighet även information som har faktisk inverkan på verkligheten. Alltså, om man resonerar kring de *faktiska* konsekvenser en fördom får på verkligheten, så ska även detta klassas som saklighet (Grice 1991). Till exempel skulle det med denna definition anses sakligt att hänvisa till

fördomar mot invandrare som en orsak till hatbrott, men inte att använda fördomarna i sig som argument.

2.2 Aktörer, aktanter och publiker

Seth C. Lewis och Oscar Westlunds teori om aktörer, aktanter och publiker handlar om hur journalister och konsumenter av journalistiken interagerar med varandra genom teknik, och vilka möjligheter som ny teknologi har gett relationen mellan journalist och konsument att utvecklas.

Aktörerna är i teorin journalisterna, som hittills varit dåliga på att anpassa sig efter de nya möjligheter som tekniken öppnat upp. Trots att det idag är så enkelt att kommunicera med sina läsare eller tittare genom sociala medier eller olika kommentarsfunktioner, så visar journalisterna generellt sett låg hänsyn till nyhetskonsumenternas åsikter om journalistiken (Lewis & Westlund 2014).

Aktanterna är de teknologiska verktyg som aktörerna använder i sitt arbete, men också de verktyg som nyhetskonsumenterna använder för att ta del av journalistiken och reagera på den. Det finns relativt lite tidigare forskning på exakt hur aktanterna används inom journalistiken, men klart är att det rör sig om teknologi som används både internt och externt. Exempel på teknologi som används internt av journalister är e-mail, medan extern teknologi kan vara program som journalister använder för att samla in data eller för att publicera sitt material för allmänheten (Lewis & Westlund 2014).

Slutligen handlar teorin om publikerna, som i det här fallet är nyhetskonsumenter. Det råder delade åsikter om synen på publikerna, till stor del beroende vilken synvinkel betraktaren har. Journalister tenderar att se på nyhetskonsumenterna som passiva mottagare, som endast blir informerade om nyheterna av journalisterna. Affärsmän ser snarare publikerna som handelsvaror, och använder dem som verktyg för att få klick eller göra nyheter virala. Den synvinkel vi i den här studien kommer se på publikerna från är dock den som aktiva deltagare. Ur denna synvinkel tar inte publikerna endast del av nyheterna, utan reagerar även på dem och producerar eget material, till exempel genom sociala medier. Journalister har generellt sett haft svårt att anpassa sig till bilden av nyhetskonsumenterna som producenter av egen media, och sträcker sig helst inte längre än till att se dem som aktiva mottagare som endast reagerar på nyheterna (Lewis & Westlund 2014).

Lewis och Westlund har även i sin artikel studerat vilka roller aktörer, aktanter och publiker spelar i olika delar av arbetsprocessen när en nyhet kommer till. Eftersom vi i vår studie enbart kommer studera reaktionerna efter publicering, är det den delen av teorin vi kommer ha mest nytta av. Det går till stor del ut på att journalisterna publicerar nyheten och att publikerna därefter svarar i form av kommentarer, men handlar även om hur publikerna sprider nyheterna vidare och på vilket sätt de gör det, till exempel genom att skriva en egen tolkning av nyheten i samband med att man delat den i sociala medier. Hur aktanterna ingår i denna del av nyhetsprocessen finns det mindre forskning på, men den forskning som finns tyder på att både interna och externa aktanter har inverkan i form av var och hur nyheten publiceras, och hur publikerna reagerar på och sprider den (Lewis & Westlund 2014).

3. Tidigare forskning

3.1 Forskning om deliberativ demokrati

Det finns en hel del forskning om deliberativ demokrati men ingen som applicerats på sociala medier. En viktig aktör inom forskningen på deliberativ demokrati är James S. Fishkin, som skrivit ett flertal böcker och rapporter på ämnet. I *När folket talar: Deliberativ demokrati & konsultation av allmänheten* (2011) myntar han begreppet ”deliberative polls”, där slumpmässigt utvalda människor kan diskutera ämnen på ett sätt som uppfyller kriterierna för deliberativ demokrati. I övrigt resonerar Fishkin ofta på en mer teoretisk nivå i sin litteratur.

Staffan Himmelroos har i sin avhandling *Det demokratiska samtalet* (2012) undersökt teorin om deliberativ demokrati i samband med ett medborgarforum om kärnkraft i Åbo. Han har undersökt både diskurskvaliteten och diskussionsaktiviteten hos deltagarna, och genom detta analyserat hur kriterierna för deliberativ demokrati genomlevs. Som slutsats drog han att inläggen och argumenten höll hög kvalitet, men att inte alla deltagare kom till tals lika mycket. Denna studie är viktig för oss eftersom annan forskning visar att det är framförallt män som väljer att kommentera i kommentarsfälten.

Deliberativ demokrati är, som nämnt tidigare, en teori som det finns mycket tidigare forskning om. Utifrån vår studie och det vi vill ta reda på har vi dock endast valt att ta med dessa två tidigare studierna.

3.2 Forskning om kommentarsfält

Det finns mycket tidigare forskning om kommentarsfält på nyhetssajter. Mycket av forskningen handlar om innehållet i kommentarerna, men forskningen innefattar även vilka som kommenterar och hur kommunikation mellan journalist och läsare förändrats över tid. Linus Petersson och Christoffer Robertsson undersöker i sin uppsats *Diskussionsforum eller slagfält?* (2012) kommentarsfälten på Aftonbladet, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, och analyserar innehållet utifrån bland annat antalet positiva och negativa kommentarer. De kommer fram till att de flesta kommentarerna håller sig till ämnet, de kritiserar inte media och de argumenterar mycket. De använder sig, precis som oss, utav en kvantitativ innehållsanalys för att samla på sig en så stor mängd data som möjligt. Även deras kodschema är intressant för oss, då vissa variabler går att applicera även på vår studie.

Även *Samhället, har du några kommentarer på det?* (Bylund & Koselnik 2014) undersöker kommentarsfälten på tidningarnas sidor. Men deras undersökning handlar mer om vad de hårdare kraven har lett till. De kommer i sin studie fram till att de flesta väljer att inte kommentera på nyhetssajter, utan vänder sig istället till sociala medier som exempelvis Facebook. Även detta är intressant för vår studie då vi just har valt Facebook och eftersom de flesta tidningar valt att stänga av sina kommentarsfält och istället skiftat fokus till Facebook.

I uppsatsen *Striden om kommentarsfältet* (Andersson & Haagen 2017) undersöks innehållet i kommentarerna, men även vilka som kommenterar och hur innehållet förändrats över tid. Mycket i den här studien går att ta fasta på och applicera på vår studie. Precis som oss använder de sig av en kvantitativ innehållsanalys och istället för Aftonbladet så studerar de kommentarerna skrivna på Dagens Nyheter hemsida under en viss period. Deras studie utgår dock från teori om anonymitet, artighet och riktningen på kommentarerna samt vem som kommenterar. De kommer fram till att de flesta kommentarerna är vänliga och att det mest troligen är män som kommenterar.

Även Daniela Landert och Andreas H. Jucker gör en jämförelse över tid då de i sin publikation *Private and public in mass media communication: From letters to the editor to online commentaries* (2011) jämför skillnaderna mellan dagens kommentarsfält på The Times och gamla handskrivna brev till tidningen från 1985. De skapar en modell för innehållet i korrespondensen som består av tre dimensioner: den kommunikativa situationen, innehållet i texten och det lingvistiska utformandet. Deras studie visar även att läsarkommentarer bidrar till en större möjlighet att interagera med andra läsare. I vår studie kommer även vi studera interaktionen mellan läsare i kommentarsfälten.

Vilka metoder journalister använder för att styra kommenteringen har också undersökts. Glenn Fahlgren och Alexander Sandström Libb har i sitt examensarbete *Lämna din kommentar här...* (2012) studerat vilka artiklar som gick att kommentera på i kommentarsfälten på Aftonbladet. Detta för att se ifall artiklarna och Aftonbladet ger möjlighet till ett deliberativt samtal. De kom fram till att möjligheten till ett deliberativt samtal inte utnyttjades eftersom man inte kunde kommentera ens hälften av artiklarna.

I sin avhandling *Is Comment Free?* (2012) undersöker Sanna Trygg modereringen av kommentarsfälten och vad som gör att redaktörer väljer att moderera kommentarer. Hon kommer fram till att det framför allt är tidningens resurser som avgör mängden kommentarer som modereras. Tidningarna vill ha mycket kommentarer på sina artiklar eftersom det leder till fler nya läsare, men är samtidigt rädda att en för stor mängd kommentarer ska leda till att resurserna inte räcker till.

Liknande forskning har även gjorts på organisationers diskussionsforum såsom RFSU. Stina Gabrielsson och Jill Johansson Vennelin undersöker i sin uppsats *En demokratisk organisation – ett klick bort?* (2012) RFSU:s intranät. De undersöker vilka det är som har makten i diskussionsforumet samt potentialen i att föra en demokratisk diskussion på ett intranät. Deras resultat visade exempel på många förekomster av demokratisk kommunikation och visade att det är möjligt att ha en sådan kommunikation via intranätet. Dock var det lågt deltagarantal och en hög andel auktoriteter, vilket man kan argumentera för inte leder till demokratisk kommunikation.

När det kommer till deliberativ demokrati på sociala medier finns det inte så mycket tidigare forskning. Sophie Hansson har i sin uppsats *"Snart har vi väl ingen svensk flagga kvar"* (2013) undersökt olika grupper på Facebook och huruvida innehållet i dessa bidrar till en demokratisk diskussion. Hon kom fram till att grupperna inte gjorde det.

Även Daniel Halpern och Jennifer Gibbs har i sin publikation *Social media as a catalyst for online deliberation?* (2013) undersökt innehåll på Facebook och Youtube i relation till deliberativ demokrati. Resultatet visade att Facebook möjliggör fler symmetriska samtal mellan användare medan artigheten är lägre på det mer anonyma Youtube.

Sammanfattningsvis finns det mycket forskning på deliberativ demokrati i teorin och kommentarsfält i allmänhet. Däremot finns det inte särskilt mycket forskning på deliberativ demokrati i sociala medier, utan de studier som gjorts på deliberativ demokrati på Internet har gjorts på mer privata kommentarsfält på till exempel kvällstidningar, eller i mer slutna grupper på Facebook. Vi anser därför att vi med vår studie kan fylla en forskningslucka om deliberativ demokrati på sociala medier.

4. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka ifall kommentarsfälten uppfyller sin funktion som ett offentligt rum och demokratisk diskussionsplattform där människor kan diskutera och debattera med varandra. Vi kommer undersöka ifall diskussionerna håller en hög nivå eller inte utifrån kriterierna om en deliberativ demokrati. Därtill kommer vi studera vilka faktorer som påverkar nivån av deliberativ demokrati.

Hur lever kommentarerna på Aftonbladets Facebooksida upp till kriterierna för deliberativ demokrati, och vad avgör detta?

1. I vilken mån är innehållet i kommentarerna rationellt?
2. I vilken mån är innehållet i kommentarerna sakligt?
3. Vad beror nivån i rationalitet och saklighet på?
 - a) Kommentatorernas kön?
 - b) Ämnet på artikeln?
 - c) Inläggets spridning?

5. Material och metod

Till denna studie så har vi valt att göra en kvantitativ innehållsanalys för att på bästa sätt kunna besvara våra frågeställningar. Vi anser att det är den bästa metoden för det. Vi har kodat inlägg med tillhörande kommentarer utifrån elva olika variabler.

Eftersom vi är intresserade av hur ofta kommentarerna och debatten lever upp till kriterierna för en deliberativ diskussion så är det enkelt att applicera en kvantitativ innehållsanalys. Ett av de främsta kriterierna i en kvantitativ innehållsanalys är just frekvens, alltså hur ofta någonting förekommer. Med hjälp av den metoden kommer vi kunna se ifall det finns något specifikt som gör att debatten håller en hög eller låg kvalitet (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud 2012) och samtidigt se ifall kommentarerna eller debatten bryter mot reglerna för en deliberativ diskussion.

För att kunna göra analysen så har vi valt att studera inlägg som Aftonbladet har gjort på sin Facebooksida. Vi kommer att undersöka kommentarerna till det inlägget. Vi har valt att studera alla inlägg under fem dagar, dels för att vi själva anser det vara en rimlig tid men även för att begränsa materialet så att vi faktiskt hinner studera vår data. En konsekvens av att man på Facebook kan svara på någon annans kommentar genom att under den välja ”Svara” är att det ofta bildas längre diskussioner i anslutning till enskilda kommentarer i kommentarsfältet. För att få så olika diskussioner som möjligt så har vi valt att begränsa kommentarerna i de diskussionerna till tio kommentarer per diskussion. Sammanlagt har vi även valt att läsa totalt 30 kommentarer per inlägg, även detta för att få så olika diskussioner som möjligt men även för att få med så många olika ämnen som möjligt. Vi valde att studera kommentarer en vecka bakåt i tiden, detta för att inläggen skulle hinna få så många kommentarer som möjligt, men också för att slippa vänta på att Aftonbladet skulle lägga upp inlägg under dagen.

Vi valde just Aftonbladet eftersom att det är Sveriges största tidning sett till antalet läsare. Värt att notera är att Aftonbladet har olika vinjetter som även de har egna Facebooksidor, såsom Nöjesbladet och Sportbladet. Vi har dock enbart valt att studera Aftonbladet eftersom den var betydligt större sett till antal följare, och en del av de artiklar som länkades till på de andra sidorna fanns även på huvudsidan, där de dessutom fick fler kommentarer.

Vi kommer att utgå från kriterierna för deliberativ demokrati när vi studerar kommentarerna. Dessa är huvudsakligen om argumenten är rationella och sakliga. För att uppfylla kriteriet saklighet så måste man hålla sig till ämnet som artikeln berör och utgå från fakta. För kriteriet rationalitet så måste man hålla en god ton och kunna skilja på person och åsikt. Just dessa kriterier har tidigare forskning pekat ut som de viktigaste för en deliberativ demokrati.

För att svara på vad det beror på huruvida man är rationell och saklig i sin kommentar har vi valt ut tre oberoende variabler. För att bedöma vilket kön kommentatorn har kommer vi att utgå ifrån hans namn, profilbild och omslagsbild på Facebook. Tidigare forskning har visat att det framför allt är män som kommenterar, men inte undersökt om det finns några skillnader i innehållet mellan könen. I linje med mångfaldskravet för en deliberativ demokrati ville vi även undersöka kommentatorns etniska bakgrund, men för att kunna göra detta korrekt hade vi behövt kontakta alla kommentatorer och be dem ange detta. Att endast dra denna slutsats utifrån namn, profilbild och omslagsbild bedömde vi som alltför problematiskt.

Vi kommer även att kategorisera kommentarerna efter det huvudsakliga ämnet i artikeln. Ämnena i vårt kodschema kommer från Medievalsundersökningen 1998 med vissa tillägg och

sammanslagningar. För att studera inläggets spridning kommer vi kontrollera hur många delningar och reaktioner inläggen i studien fått.

Även dåligt språk kommer vi att leta efter i kommentarerna. Till exempel om kommentatorn använder mycket svordomar, versaler eller uttrycker sig kränkande mot en annan kommentator, mot Aftonbladet eller någon utomstående.

5.1 Variabler

Fullständigt kodschema och variabler finns som bilaga längst bak i uppsatsen. Vissa variabler kräver dock förtydliganden kring hur vi resonerat när vi utformat dem och hur vi operationaliserat dem, och hur de bidrar till att besvara våra frågeställningar.

Vi har konstruerat alla våra variabler utifrån tidigare forskning om deliberativ demokrati och forskning kring begreppen rationalitet och saklighet.

Kön på kommentatorn? (V3)

För att studera mångfaldskriteriet för deliberativ demokrati kommer vi att notera vilket kön kommentatorerna har. Detta är givetvis inte den enda aspekten av mångfald, men den enda vi inom ramen för denna studie har möjlighet att studera. Dessutom bedömer vi det inte som orimligt att det kan finnas skillnader mellan könen i hur man uttrycker sig och argumenterar, även om vi inte har någon tidigare forskning att hänvisa till i den frågan. Därför har vi valt kön som en av våra oberoende variabler när vi analyserar vad skillnader i rationalitet och saklighet beror på. Tidigare forskning har dock visat att det främst är män som väljer att kommentera, vilket vi också kan dra insikter om genom denna variabel (Andersson & Haagen 2017).

Vad handlar kommentaren om? (V5)

Denna variabel är intressant för vår studie i och med saklighetskravet för en deliberativ diskussion. Som Paul Grice skriver i sin bok *The Conception of Value* (1991) så handlar saklighet om att hålla sig till information som existerar. Den enda information vi har möjlighet att verifiera huruvida den existerar är den som har sitt ursprung i artikeln eller kommentarsfältet. Därför har vi utformat svarsalternativen efter detta, samt lagt till en annat-kategori för de kommentarer som handlar om annat än artikeln eller innehållet i de andra kommentarerna. Vårt att nämna är att det för vår studie skulle vara negativt om alltför många kommentarer kodades som Annat, då vi som sagt inte kan verifiera sanningshalten och således sakligheten i dessa.

Håller sig kommentatorn till diskussionsämnet? (V6)

Även denna variabel har med saklighetskravet att göra. Det är en förlängning av föregående variabel i den mening att vi även här kontrollerar vad kommentaren handlar om, men framför allt om den är relevant för den pågående diskussionen i kommentarsfältet. Återkopplar man i sin kommentar till innehållet i artikeln eller en tidigare kommentar uppfyller man alltså detta kriterium.

Motiverar kommentatorn sin ståndpunkt med tydliga argument? (V7)

Ska man vara rationell, som är ett annat kriterium för den deliberativa diskussionen, så ska man alltså argumentera för sin idé eller sin ståndpunkt. Kommentaren ska alltså vara formulerad på ett sätt som gör det tydligt varför kommentatorn har sin idé eller ståndpunkt, och argumentet ska bygga

på fakta som kan verifieras, i enlighet med saklighetskravet. Vi har dock inom ramen för denna studie inte haft möjlighet att källkritiskt granska alla påståenden som lagts fram i kommentarerna, så därför kommer vi inte kunna besvara huruvida innehållet är sakligt utifrån resultatet av denna variabel. Den gräns vi har dragit för att innehållet ska vara rationellt är att argumentet ska baseras på fakta som vi bedömer som möjlig att verifiera, alltså inte personliga erfarenheter, hänvisning till högre makter etc.

Användes dåligt språk? (V8)

Dåligt språk syftar till språkbruk som vi inte anser är förenligt med rationell argumentation. Grice (2001) koppling mellan rationalitet och resonemang tolkar vi som att kommentatorn lägger fram sitt argument på det sätt som är enklast för en läsare att förstå och ta till sig, vilket dåligt språkbruk inte bidrar till. Det vi bedömt som dåligt språk är svordomar, meningar som innehåller många versaler eller personangrepp riktade mot exempelvis annan kommentator eller en skribent på Aftonbladet. Det sistnämnda har också med saklighetskravet att göra, eftersom personangrepp till sin natur inte brukar associeras med sanning och källkritik.

Ämne på artikeln? (V9)

Vår andra oberoende variabel är ämnet på artikeln. Vi har ingen tidigare forskning som studerat ifall det påverkar, men precis som med kön resonerar vi som så att det inte vore orimligt om detta påverkade. Vissa ämnen är känsligare än andra och berör människor på olika sätt, till exempel beroende på hur stor påverkan det har på en själv eller ens närstående. Med bakgrund av detta tror vi även att diskussionerna i kommentarsfältet kring dessa ämnen kan bli olika känsliga, vilket i sin tur kan påverka nivån i rationalitet och saklighet.

Hur många delningar och reaktioner? (V10 & V11)

Den tredje och sista oberoende variabeln i vår studie är hur stor spridning inlägget fått. För att mäta detta kommer vi notera hur många delningar och reaktioner inläggen fått, och sätta detta i relation till de andra variablerna i vår studie. Delningar bidrar mest till spridningen av ett inlägg då man vid en delning skapar ett eget inlägg på sin tidslinje på Facebook, där det ursprungliga inlägget länkas till. Även reaktioner kan bidra till spridningen av inlägget då det i vissa fall syns för ens Facebookvänner på deras vägg att man reagerat på inlägget. Vår initiala ambition var även att studera antalet kommentarer och taggningar inläggen fått, men då arbetsbördan blev för stor för att göra detta till denna studie blev vi tvungna att utelämna detta.

Lewis och Westlund (2014) anger spridningen av artiklar som den viktigaste funktionen publiker (läsare) har för journalistiken efter publicering. Vi resonerar vidare kring detta då vi hävdar att spridningen också har stor påverkan på hur många kommentarer inlägget får. Detta behöver inte innebära att nivån på rationalitet och saklighet påverkas, men vi tror att ett inlägg med många kommentarer löper större risk att leda till debatt och konflikt i och med att fler människor med olika åsikter och ståndpunkter möts.

6. Validitet

För att studien ska vara så trovärdig som möjligt och återspegla verkligheten måste vi uppnå en god validitet, vilket är centralt enligt Esaiasson et. al. (2012). Vidare är det även viktigt att uppnå god validitet eftersom det är avgörande för att kunna erbjuda trovärdiga slutsatser, och att man mäter det man faktiskt påstår sig mäta. Därför måste det finnas ett samspel mellan den teoretiska definitionen, i detta fall deliberativ demokrati och Paul Grice tidigare forskning om rationalitet och saklighet, och de operationella indikatorerna.

6.1 Begreppsvaliditet

Validitet handlar i grunden om hur man översätter det teoretiska till en operationell nivå. För att uppnå en god validitet så krävs det en frånvaro av systematiska fel och att man mäter det man faktiskt påstår sig mäta (Esaiasson et. al. 2012).

Vi anser att vår begreppsvaliditet är god då vi använt oss av tidigare forskning för att formulera våra begrepp. Bland annat forskning kring begreppen *saklighet* och *rationalitet*, som definierats av Paul Grice. James S. Fishkin, som var en ledande figur inom forskning på deliberativ demokrati, och hans kriterier för en deliberativ diskussion har vi haft användning av. Under själva kodningen hade vi alltid definitionerna av begreppen till hands och vi bestämde även innan kodningen hur vi skulle definiera de olika begreppen. Detta menar vi stärker vår begreppsvaliditet och att de operationella indikatorerna stämmer överens med den teoretiska definitionen.

6.2 Reliabilitet

Om begreppsvaliditeten handlar om huruvida man mäter det man påstår sig mäta så handlar reliabiliteten om att undvika "slarvfel" under datainsamlingen och databearbetningen. Som Esaiasson et. al. (2012) beskriver det så kan det handla om fel som skrivfel, trötthet eller ouppmärksamhet.

Vi har under själva kodningen haft ständig kommunikation med varandra och varit noggranna med insamlingen. Vi testade även vårt kodschema innan vi inledde kodningen, och fick skriva om och lägga till vissa variabler så att det blev lättare att tolka frågorna. Vi satt även tillsammans i början av kodningsperioden och diskuterade analysenheterna för att se så att vi tolkade våra variabler på samma sätt. Flera av våra variabler bygger på tolkning av analysenheterna vilket gör att det aldrig är helt möjligt att undvika att vi tolkar fel, men vi har som sagt vidtagit flera åtgärder för att minimera denna risk. Så som vår studie är utformad hade det inte varit möjligt att ta reda på den information vi behövde utan att använda sig av tolkningsvariabler. Därför anser vi att vi lyckats så väl med vår operationalisering som var möjligt utifrån våra förutsättningar. Dessutom innehåller vår studie så många analysenheter (3207) att vi anser att enstaka fel inte hade påverkat resultatets utgång märkbart.

Vi har i analysen av vårt resultat inte kunnat se något som tyder på att det skulle ha påverkats av systematiska fel. Eftersom vi har valt att kategorisera inläggen efter artikelns rubrik och även ämnena som artiklarna och kommentarerna berör så har vi gjort det så enkelt som möjligt att tolka kommentarerna och inläggen och på så sätt minimerat systematiska fel.

Sammanfattningsvis så anser vi att vår reliabilitet är hög. Vi bedömer sannolikheten som stor att resultatet hade blivit detsamma ifall undersökningen hade gjorts utifrån våra variabler och teoretiska ramverk, under liknande förutsättningar och av någon annan.

6.3 Resultatvaliditet

För att uppnå en god resultatvaliditet så måste vi ha en hög begreppsvaliditet och en hög reliabilitet. Alltså om vi mäter det vi påstår oss mäta, och minimerar närvaron av systematiska och slumpmässiga fel (Esaiasson et. al. 2012). Sammantaget anser vi, med bakgrund av diskussionen ovan kring begreppsvaliditet och reliabilitet, att vi uppnått en god resultatvaliditet.

6.4 Intern validitet och extern validitet

Det är även viktigt för vår studie att den *interna* och *externa validiteten* är hög. Den interna validiteten syftar till hur studiens resultat stämmer överens med verkligheten, medan den externa validiteten syftar till huruvida man kan applicera studiens resultat på andra miljöer än den man undersökt (Esaiasson et. al. 2012).

Vi anser att både den interna och externa validiteten håller en hög nivå. Eftersom vi har ett stort urval av analysenheter, och de kommentarer och inlägg vi har valt under tidsperioden för vår studie så får den anses aktuell. Även människorna som kommenterar har valts slumpmässigt då vi har studerat kommentarerna från den som står överst och nedåt. För att lätta på arbetsbördan tvingades vi dock begränsa antalet kommentarer till 30 per inlägg, varav maximalt nio svar på samma kommentar. Detta borde dock inte påverkat det slumpmässiga urvalet.

Den externa validiteten syftar till huruvida vi skulle kunna applicera studiens resultat på till exempel Expressens Facebooksida. Förutsättningarna att kommentera på Facebook är desamma för alla sidor, oavsett om det är tidningar eller något annat. Aftonbladet är den tidning som har flest följare på Facebook, men det finns även andra tidningar med nästan lika många följare, till exempel Expressen. Det stora urval av människor och kommentarer vi haft i vår studie går alltså att få även då man studerar andra tidningar. Vi anser därför att resultatet är generaliserbart.

7. Resultat

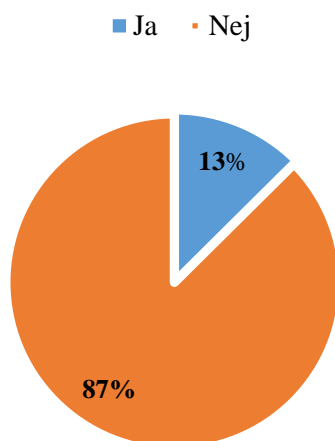
Nedan följer ett urval av de resultat vi fick ut av den kvantitativa innehållsanalysen. Totalt analyserades 3207 kommentarer på Aftonbladets Facebooksida mellan datumen 2 maj – 6 maj. Här presenteras de resultat som besvarar våra frågeställningar och de är uppdelade efter frågeställningarna.

I resultatet så kan man även se att Aftonbladet förekommer som kommentator, men endast sju gånger. De ställer dock alltid frågor överst i kommentarsfältet, och svarar aldrig på kommentarer eller engagerar sig i diskussioner. I en artikel som handlade om en kvinna som hade vunnit på lotto så var Aftonbladets kommentar: ”Vad hade ni gjort ifall ni hade vunnit 208 miljoner?”, ett exempel på hur deras kommentarer kunde se ut.

7.1 I vilken mån är innehållet i kommentarerna rationellt?

Paul Grice kriterium för att vara rationell är som tidigare nämnt att man resonerar kring sina argument. Vår tolkning av att kommentera rationellt, utifrån tidigare forskning och teorier, är att man motiverar sin ståndpunkt med tydliga argument och att man inte använder dåligt språk. Därför valde vi att operationalisera vår första frågeställning utifrån de två variablerna ”Motiverar kommentatorn sin ståndpunkt med tydliga argument” och ”Används dåligt språk”.

Figur 1: Motiverade kommentatorn sin ståndpunkt med tydliga argument? (V7) (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Ja: 2790. Nej: 417.

I detta cirkeldiagram kan man tydligt se att i de 3207 kommentarer vi analyserade så var det en stor majoritet av kommentatorerna som inte argumenterade för sin åsikt eller ståndpunkt. Många utav kommentarerna, nästan hälften av kommentarerna, som vi undersökte var svar på en tidigare kommentar. Med det sagt så kan man fortfarande argumentera eller resonera med kommentatorn om man bara svarar, men oftast så blev det ett kortare, mer rakt svar vilket inte är tillräckligt för att argumentera. Visst kan man hålla sig kort och fortfarande få fram sin argumentation, men många kommentarer som var ett svar på en annan kommentar var i stil med exempelvis: ”Hur kan du veta det?” eller ”Jag håller med dig!”. Även kommentarer där det visserligen förekom tydliga argument

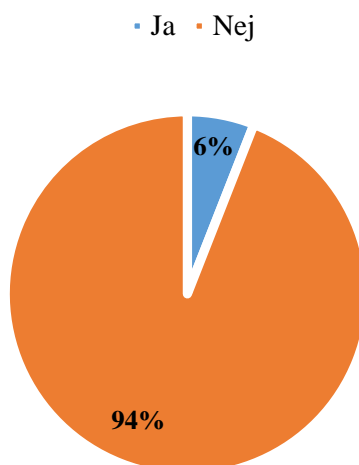
men ståndpunkten var otydlig kodade vi som att de inte motiverade sin ståndpunkt med tydliga argument.

De kommentarer som uppfyllde våra kriterier för att anses ha motiverat sin ståndpunkt med tydliga argument tenderade att vara längre än vad kommentarerna oftast var. Ett exempel på en kommentar som uppfyllde kriteriet fann vi när vi studerade kommentarsfältet till en artikel om en partiledardebatt i SVT. Med anledning av en situation då publiken skrattat i samband med ett meningsutbyte mellan statsminister och Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven och Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson kommenterade personen att han tyckte Stefan Löfven hade rätt i sak, men att han lagt fram sitt argument vid fel tillfälle. Löfven frågade under en debatt om våldtäkter Jimmie Åkesson varför han vill försämra löntagarnas ställning på arbetsmarknaden, vilket kommentatorn tolkade som att han ville dra en parallell mellan sexualbrott och anställningstrygghet. Kommentatorn argumenterar sedan för varför de två fenomenen hänger ihop, men medger att Löfven kunde valt ett bättre tillfälle att ta upp detta.

Det var dock inte enbart så utförliga kommentarer som uppfyllde kriteriet för att motivera sin ståndpunkt med tydliga argument. Ett exempel på en mer kortfattad kommentar som uppfyllde kriteriet var en kommentar till ett annat inlägg om samma partiledardebatt, som handlade om att Moderaternas partiledare Ulf Kristersson ”vann” debatten enligt en enkätundersökning. En kommentar löd då: ”Har vi tittat på samma debatt? Åkesson vann ju överlägset, saklig, tydlig och trovärdig.” Kommentatorns ståndpunkt är att Jimmie Åkesson presterade bäst i debatten, och han motiverar detta med att Åkesson var ”saklig, tydlig och trovärdig”.

Kommentarsfälten på Aftonbladets Facebooksida kan sammanfattningsvis inte anses ha uppfyllt rationalitetskravet att motivera sin ståndpunkt med tydliga argument. Att detta skulle bero på att vi varit för hårda i vår bedömning av huruvida detta kriterium uppfyllts bedömer vi utifrån vad vi ovan redovisat som osannolikt. Vi kommer senare i uppsatsen analysera vad det beror på huruvida man uppfyller detta kriterium utifrån våra oberoende variabler. För att besvara vår första frågeställning finns det dock ännu ett kriterium att analysera.

Figur 2: Användes dåligt språk? (V8) (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Ja: 3015. Nej: 192.

”Används dåligt språk” var vår andra variabel för kriteriet rationalitet och även här har vi fått ett tydligt resultat. Man kan tydligt se att de människor som kommenterade i de allra flesta fallen inte använde sig av vad vi definierat som dåligt språk, alltså svordomar, mycket versaler eller personangrepp. Överlag höll folk alltså en god ton mot varandra, då en stor majoritet av kommentarerna inte innehöll något av detta. De gånger dåligt språk förekom kunde det riktas både mot annan kommentator eller en utomstående, till exempel en politiker. Ett återkommande exempel på dåligt språk var: ”Fy fan vad dum i huvudet du är!”. Den typen av formuleringar var också den vanligaste sortens dåliga språk.

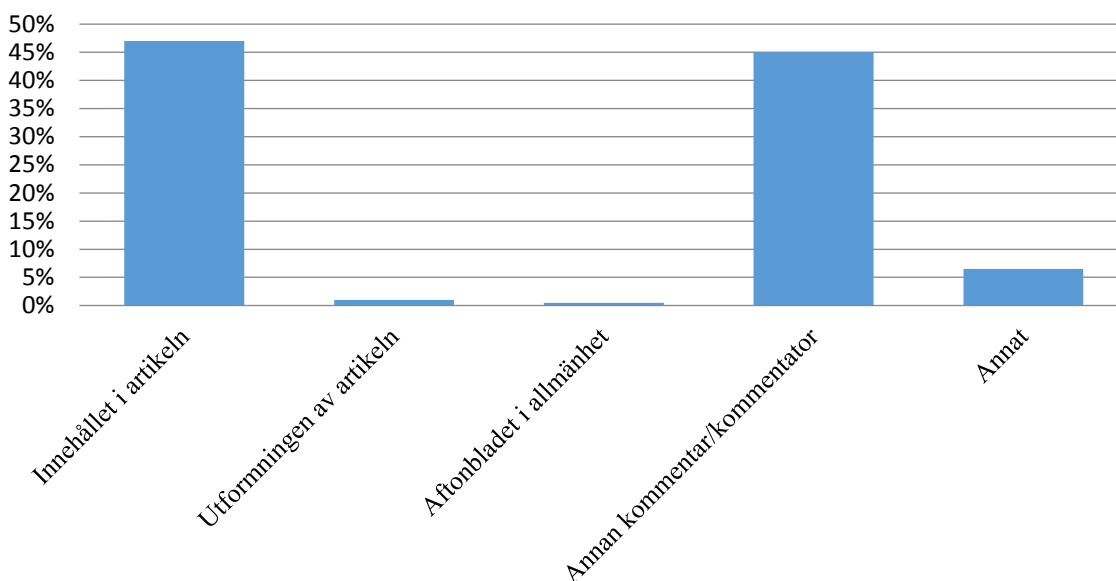
Noterbart var att det ur vårt urval av kommentarer aldrig uppstod direkta bråk mellan individer till följd av dåligt språk. De gånger någon var otrevlig mot en annan kommentator ledde det som mest till ett svar med ungefär lika dåligt språk, och sedan var meningsutbytet slut. Vi ska dock förtydliga att det här resultatet inte på något sätt visar att folk har varit särskilt vänliga mot varandra, utan att det endast visar att de inte varit direkt otrevliga. En konsekvens av vår operationalisering blev att resultatet inte visar om folk använde vad vi definierat som dåligt språk för att uttrycka något positivt eller negativt. Till exempel hände det att kommentarer skrevs helt med versaler för att uttrycka glädje eller lycka, vilket inte syns i vårt diagram. Vi kom dock under kodningen fram till att det inte spelar någon roll för vad vi med vår studie vill ta reda på om andemeningen är positiv eller negativ, då även en positiv kommentar kan formuleras irrationellt. Det förekom även en del sarkasm i kommentarerna som kunde upplevas som dåligt språk, vilket också gjorde det svårt att tolka kommentaren. I de fallen valde vi att tolka kommentaren bokstavligen, för att inte frångå vår metod.

Sammanfattningsvis kan man säga att båda diagrammen visar på ett tydligt resultat, men åt olika håll. V7 visar att de allra flesta inte väljer att argumentera när de kommenterar på Facebook och V8 visar att folk i de flesta fallen inte använder sig av ett dåligt språk. Därför kan man konstatera att kravet om rationalitet är delvis uppfyllt. Dock lägger vi något större vikt vid V7 då denna är svårare att utföra, och även svårare att kräva av en privatperson på sin fritid. Att folk håller en god ton mot andra människor är något vi förväntar oss i alla sammanhang, medan detta inte kan sägas på samma sätt om att motivera sina åsikter med tydliga argument. Eftersom att vårt resultat så tydligt visar att folk inte väljer att argumentera, så anser vi att kommentatorerna på Aftonbladets Facebooksida inte uppfyllt Paul Grice definition av rationalitet, alltså att resonera kring sina idéer och dra egna slutsatser. Den sammantagna slutsatsen av de två variablerna blir alltså att Aftonbladets kommentarsfält på Facebook inte uppfyller rationalitetskravet som ställs på en deliberativ demokrati.

7.2 I vilken mån är innehållet i kommentarerna sakligt?

James Fishkins kriterier för deliberativ demokrati fastställer att kommentatorerna ska argumentera utifrån korrekt information, och ta till sig och argumentera kring de andra kommentatorernas argument. Vidare resonerar Paul Grice kring begreppet saklighet, som bland annat används av Lars Nord och Jesper Strömbäck (2004) i relation till deliberativ demokrati, som att argumentera utifrån fakta. För att operationalisera detta formulerade vi variablerna ”Vad handlar kommentaren om?” samt ”Håller sig kommentatorn till ämnet?”, för att få en bild av var kommentatorerna får sin information från, och huruvida de bidrar till den rådande diskussionen utan att komma alltför långt från ämnet.

**Figur 3: Vad handlar kommentaren om?
(V5) (procent)**

N: Totalt 3207 kommentarer. Innehållet i artikeln: 1508. Utformningen av artikeln: 34. Aftonbladet i allmänhet: 19. Annan kommentar/kommentator: 1439. Annat: 207.

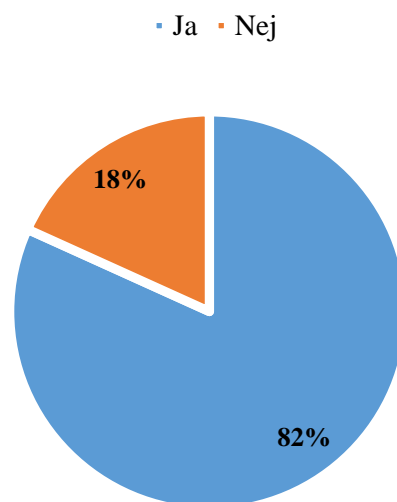
Till att börja med är det anmärkningsvärt att se att inte ens hälften av kommentarerna handlar om innehållet i artikeln inlägget länkar till. Vid en första anblick skulle detta kunna tolkas som väldigt negativt för sakligheten hos kommentarerna, men vi har valt att bredda begreppet då vi inte anser detta helt rättvist när man tittar på diskussionernas natur. Kommentarsfälten på Aftonbladets Facebooksida har vissa likheter med större forum i den meningen att diskussionerna ofta startar vid ämnet i artikeln, men sedan med tiden leder till att diskussionsämnet skiftar i takt med att fler människor och perspektiv tillkommer. Det ena leder till det andra, för att uttrycka sig enkelt. Detta förklarar den stora andelen kommentarer som handlar om ”Annan kommentar/kommentator”, då diskussionerna ofta snabbt ledde in till ämnen som visserligen ofta var relaterade till ämnet i artikeln, men inte direkt handlade om just det ämnet.

Exempelvis studerade vi inom denna studie kommentarerna till ett inlägg som handlade om cirkusdjur. Nyheten var att Cirkus Brazil Jack valt att helt ta bort alla former av djurnummer ur sina föreställningar, då de inte ansåg att de kunde garantera djurens hälsa och välmående när de turnerade genom Sverige. Diskussionerna i kommentarsfältet inleddes ofta med en direkt reaktion på detta besked från cirkusen, följt av en mer allmän ståndpunkt gällande djur i underhållningssammanhang. Svaren på dessa kommentarer handlade ofta mer om den allmänna ståndpunkten i den första kommentaren, samt den svarande kommentators egen ståndpunkt. Efter några ytterligare kommentarer tenderade diskussionen mer att handla om djurrätt i allmänhet, snarare än Cirkus Brazil Jack eller ens djur i liknande sammanhang. Vi ska även förtydliga att de flesta kommentarer i kategorin ”Annan kommentar/kommentator” handlade om innehållet i en tidigare kommentar. De som handlade om en annan kommentator var ofta mer eller mindre personangrepp och inte särskilt sakliga. Ett svar på en kommentar ledde inte heller automatiskt till att den hamnade under denna kategori, utan om svaret exempelvis också handlade om innehållet i artikeln så föll svaret under denna kategori istället.

Att övriga tre alternativ förekom så sällan får anses positivt, då dessa kommentarer mer sällan var särskilt sakliga. Det ska även nämnas att vi inför kodningen också hade med alternativet ”Skribenten av artikeln”, som dock inte förekom överhuvudtaget. De kommentarer som handlade om utformningen av artikeln var ofta kritik mot rubrikerna som ansågs vara alltför mycket ”clickbait”, alltså utformade för att i första hand generera klick på länken snarare än att informera om innehållet i artikeln. Ett inlägg som länkade till en artikel på engelska fick också många kommentarer där språkvalet ifrågasattes. Kommentarer som handlade om Aftonbladet i allmänhet var ofta kritik mot deras nyhetsurval, ofta med en ganska hätsk ton. Annat-kategorin innefattar kommentarer som i bästa fall var svagt relaterade till ämnet i artikeln eller annan kommentar, men ibland var det innehåll till synes helt taget ur luften. Kommentarer i dessa tre kategorier ledde sällan till någon diskussion eller särskilt många svar, och var därför oftare osakliga.

Vad kommentarerna handlar om säger dock inte särskilt mycket om hur sakliga kommentatorerna varit. Utifrån den definition vi formulerat utifrån tidigare forskning kan kommentaren handla om nästan vad som helst, och ändå vara saklig. Det kravet vi ställt i denna studie är att kommentaren är relevant sett till den pågående diskussionen i kommentarsfältet, alltså håller sig till ämnet.

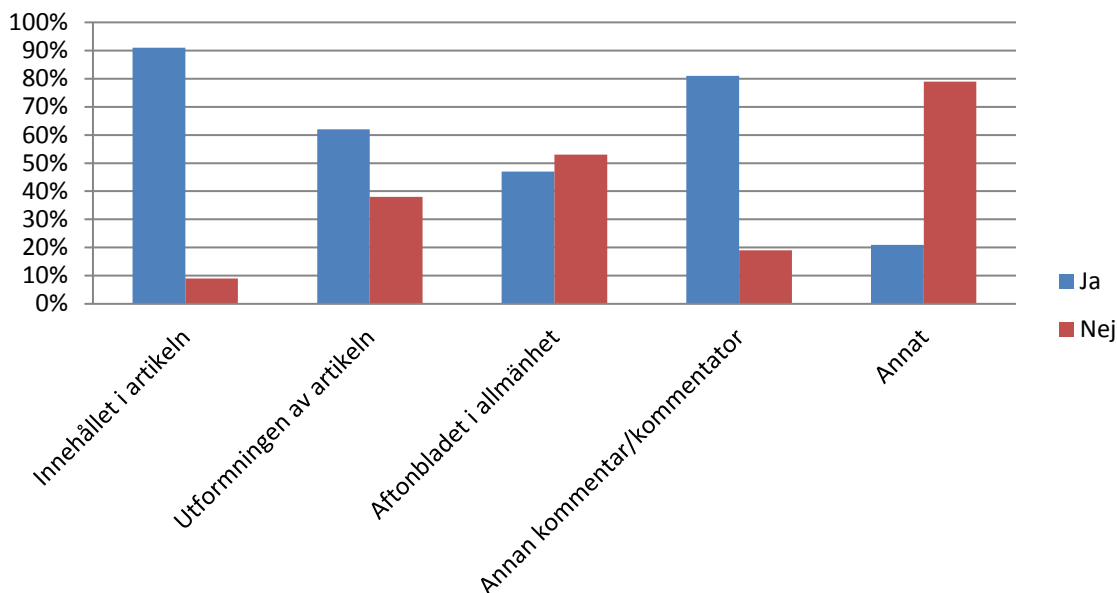
Figur 4: Håller sig kommentatorn till ämnet? (V6) (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Ja: 2622. Nej: 585.

Som tidigare nämnt var vårt kriterium för att hålla sig till ämnet att man tydligt återkopplar till antingen innehållet i artikeln eller en tidigare kommentar. Detta oavsett om den tidigare kommentaren handlade om någon av våra kategorier eller något helt annat. Även om det i grunden är en bred definition så har ribban legat ganska högt för vad vi ansåg räknades som att tydligt återkoppla. Exempelvis förekom flera artiklar om bränder under den tidsperiod vi studerade kommentarer. Om en person då i kommentarsfältet berättade en personlig anekdot om när det brann i hans hus ansågs detta inte vara en tydlig återkoppling till innehållet i artikeln, eftersom hen inte alls nämnde händelsen artikeln beskrev. Med tanke på denna breda men relativt hårda definition av att hålla sig till ämnet får det anses väldigt positivt att så många som fyra av fem kommentarer faktiskt höll sig till ämnet.

Figur 5: Vad kommentarerna handlar om, fördelat på huruvida de höll sig till ämnet (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Fördelning Ja/Nej Innehållet i artikeln: 1377/131 kommentarer. Utformningen av artikeln: 21/13. Aftonbladet i allmänhet: 9/10. Annan kommentar/kommentator: 1171/268. Annat: 44/163.

Att se resultatet över vad kommentarerna handlar om fördelat på huruvida de höll sig till ämnet ger en fördjupad bild av när kommentatorerna var mer eller mindre sakliga. Det visar sig att en stor majoritet av de som skrivit om innehållet i artikeln eller annan kommentar/kommentator höll sig till ämnet, medan kommentarerna i annat-kategorin oftast inte höll sig till ämnet. I övriga kategorier är det mer jämnt, men där är det också mycket färre kommentarer vilket kan ha påverkat resultatet. Att skriva om innehållet i artikeln men samtidigt inte hålla sig till ämnet kan förefalla tvetydigt, men detta skedde då kommentaren visserligen relaterade till ämnet i artikeln, men i huvudsak handlade om något annat. Det tidigare brandexemplet är ett exempel på detta. Ett annat exempel är från ett inlägg om att Marie Serneholt avslöjat könen på sina tvillingbarn. En kommentator skrev då: ”Wow, måste hon inte vänta tills de själva valt könstillhörighet?”. Detta syftar tydligt på innehållet i artikeln om att hon avslöjat könen, men andemeningen i kommentaren handlar snarare om genusdebatten och rätten att själv få välja sitt kön.

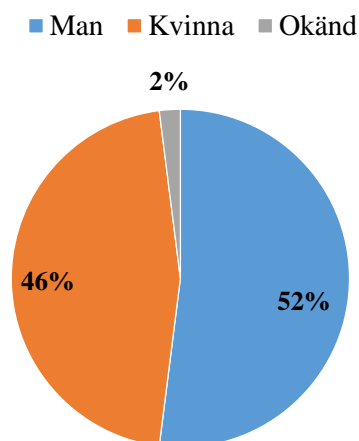
Sammanfattningsvis kan man konstatera att Aftonbladets kommentarsfält uppfyller kravet saklighet väl. Även om kommentarerna i de flesta fallen inte direkt handlar om innehållet i artiklarna så håller de sig till det rådande ämnet i diskussionen. Vidare konstaterade vi att man oftare höll sig till ämnet när man kommenterade om innehållet i artikeln eller annan kommentar/kommentator, vilket är positivt då dessa två kategorier utgjorde över 90 %

7.3 Vad beror nivån på rationalitet och saklighet på?

Vi har hittills redovisat resultaten för huruvida innehållet i kommentarerna på Aftonbladets Facebooksida varit rationellt och sakligt. Med vår sista frågeställning vill vi ta reda på vad som påverkar rationaliteten och sakligheten hos kommentarerna. Vi har utgått från tre oberoende variabler som vi kommer redovisa i tur och ordning: Kommentatorns kön, vad artikeln handlar om och hur mycket spridning inlägget fått.

7.3.1 Kommentatorns kön

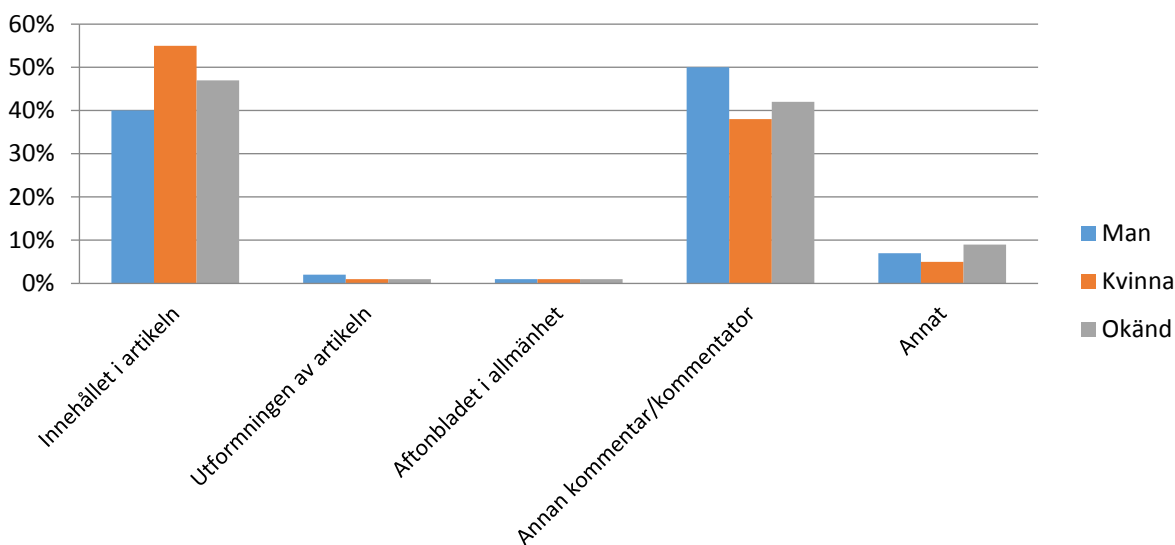
**Figur 6: Kön på kommentatorerna (V3)
(procent)**

N: Totalt 3207 kommentarer. Man: 1656. Kvinna: 1465. Okänd: 86.

Till att börja med kan vi konstatera att det är väldigt jämnt mellan hur mycket de olika könen kommenterar på sidan. Vår studie visar en liten majoritet män som kommenterar, vilket stöds av tidigare forskning. I övrigt bedömer vi det som positivt att det är så jämnt mellan könen, med bakgrund av mångfaldskriteriet Fishkin ställer på en deliberativ diskussion.

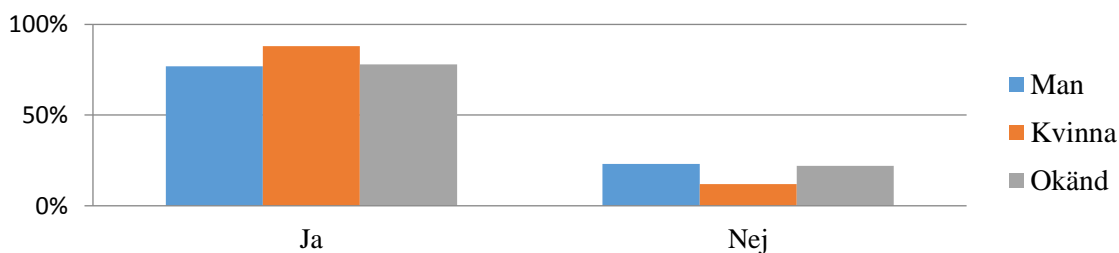
Figur 7: Vad kommentaren handlar om, fördelat på kommentatorernas kön (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Totalt innehållet i artikeln: 1508. Totalt utformningen av artikeln: 34. Totalt Aftonbladet i allmänhet: 19. Totalt annan kommentar/kommentator: 1439. Totalt annat: 207.

Som tidigare nämnt utgjorde innehållet i artikeln inte ens innehållet i hälften av kommentarerna vi studerade. Nästan lika många kommentarer handlade om innehållet i en annan kommentar eller en annan kommentator, och tillsammans så utgjorde de två alternativen 92 % av svaren på den variabeln. Läger vi till kön som en oberoende variabel ser vi att det finns små skillnader i vad kommentarerna handlar om. Resultatet visar att flest antal kvinnor kommenterar om innehållet i artikeln, och att detta antal dessutom överstiger 50 % av alla kvinnor i studien. Männerna kommenterar å sin sida i 50 % av fallen om annan kommentar/kommentator, medan inte ens hälften av deras kommentarer handlar om innehållet. Som syns i figur 7 är skillnaderna dock inte så stora, vilket gör det svårt att uttala sig om skillnader i saklighet hos könen utifrån detta resultat. Som vi konstaterade i resultatet från vår andra frågeställning höll sig dock en stor majoritet av kommentatorerna till ämnet när det handlade om innehållet i artikeln eller annan kommentar/kommentator. Med det resultatet i åtanke kan vi dra slutsatsen att könen är i princip lika sakliga baserat på vad kommentaren handlar om.

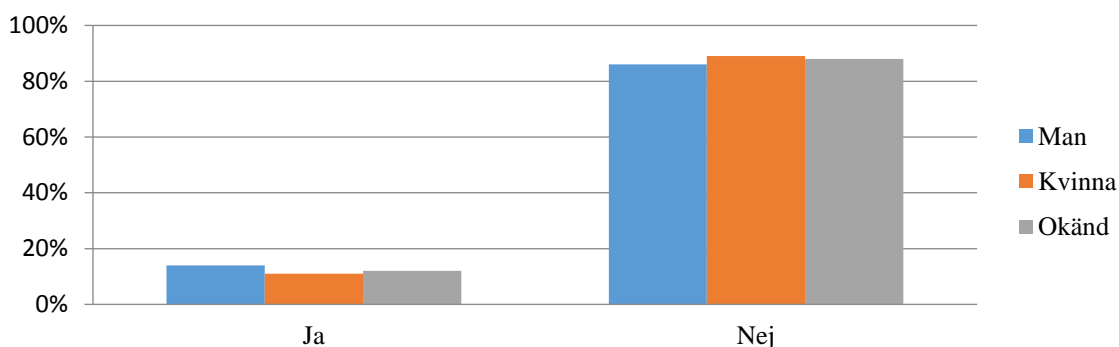
Figur 8: Huruvida kommentatorn håller sig till ämnet, fördelat på kommentatorns kön (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Ja, man: 1273. Ja, kvinna: 1282. Ja, okänd: 67. Nej, man: 383. Nej, kvinna: 183. Nej, okänd: 19.

Att studera könets påverkan på huruvida kommentatorn håller sig till ämnet ger oss inte så många fler insikter än vi redan fått utifrån tidigare frågeställningar. Intressant är dock att jämföra figurerna 7 och 8 då den förstnämnda visar att kvinnor oftast kommenterar innehållet i artikeln, och den andra figuren visar kvinnor oftare håller sig till ämnet än män. Studerar man den här tabellen tillsammans med den tidigare tabellen så kan man dra slutsatsen att kvinnor är mer sakliga än män, även om det inte är några stora skillnader.

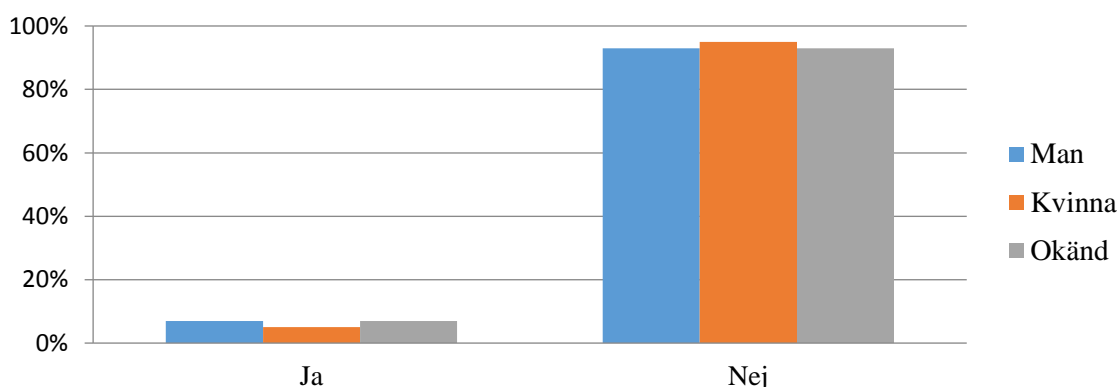
Figur 9: Huruvida kommentatorn motiverar sin ståndpunkt med tydliga argument, fördelat på kommentatorns kön (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Ja, man: 232. Ja, kvinna: 161. Ja, okänd: 10. Nej, man: 1424. Nej, kvinna: 1304. Nej, okänd: 76.

Vad gäller att motivera sin ståndpunkt med tydliga argument är skillnaderna så små att det inte går att dra några andra slutsatser än att könet inte påverkar överhuvudtaget. Det skiljer enbart tre procentenheter mellan männen och kvinnorna.

Figur 10: Huruvida dåligt språk används, fördelat på kommentatorns kön (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Ja, man: 117. Ja, kvinna: 68. Ja, okänd: 6. Nej, man: 1539. Nej, kvinna: 1397. Nej, okänd: 80.

Även vad gäller dåligt språk är det väldigt svårt att urskilja någon skillnad i resultatet. I denna tabell så skiljer det endast två procentenheter mellan männen och kvinnorna. Men det är åtminstone tydligt att det inte är någon skillnad på rationalitet könen emellan, utan de är lika rationella. Som vi

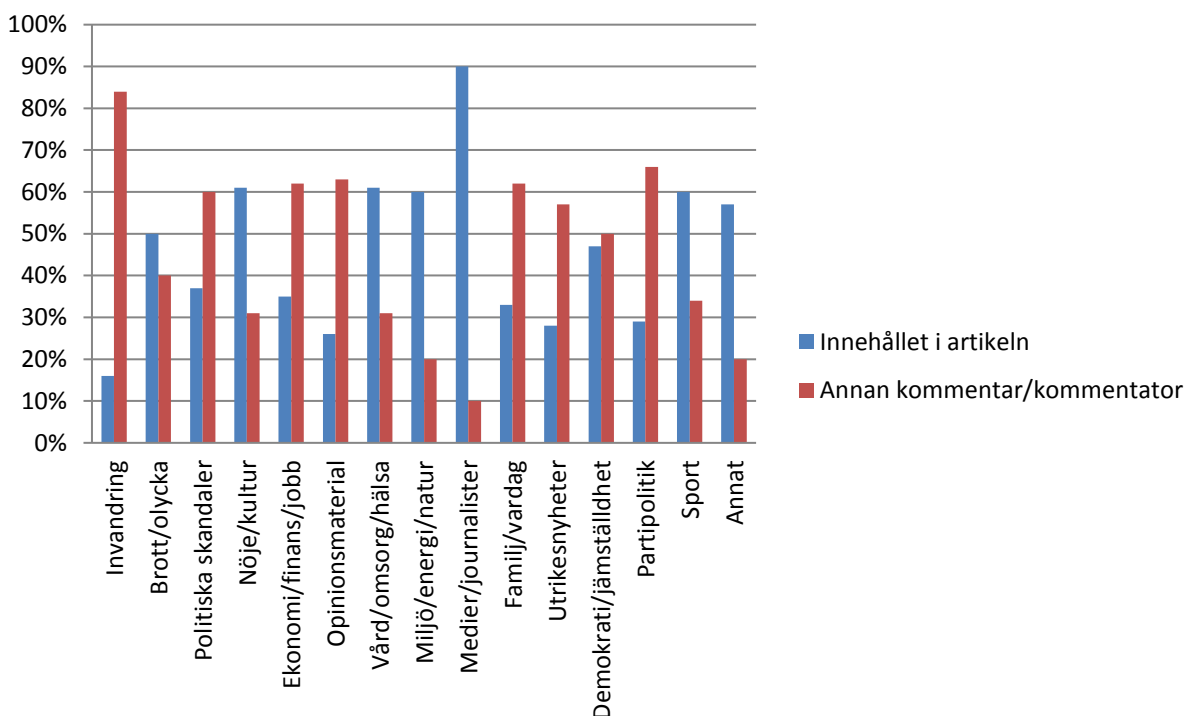
tidigare har skrivit så misslyckades kommentarerna att uppfylla kravet för rationalitet, men som figur 9 och 10 visar så är det absolut inte könet som spelar roll.

Sammanfattningsvis så skiljer sig vårt resultat något från tidigare forskning som har visat att det är större andel män än kvinnor som kommenterar. Det visar även vår undersökning, men det är nästan helt jämnt mellan könen. I övrigt finns det inte så många slutsatser att dra mer än att vårt resultat tydligt visar att kön inte har någon inverkan överhuvudtaget på hur sakliga eller rationella kommentatorerna är. Det är större skillnader mellan könen när det kommer till saklighet än rationalitet, men i båda fallen är det väldigt jämnt. Vår slutsats är alltså att kön inte har någon inverkan på rationaliteten eller sakligheten.

7.3.2 Artikelns ämne

Vår andra oberoende variabel som vi tror påverkar nivån på rationalitet och saklighet är artikelns ämne. Vi tror att det finns vissa ämnen som lockar fram något hos människor, eftersom alla människor är olika och reagerar olika på saker och ting så är människor även intresserade av olika saker. Man är mer insatt i något ämne och tenderar att ofta vilja diskutera kring det ämnet om möjligheten ges.

Figur 12: Vad kommentaren handlar om, fördelat på artikelns ämne (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer.

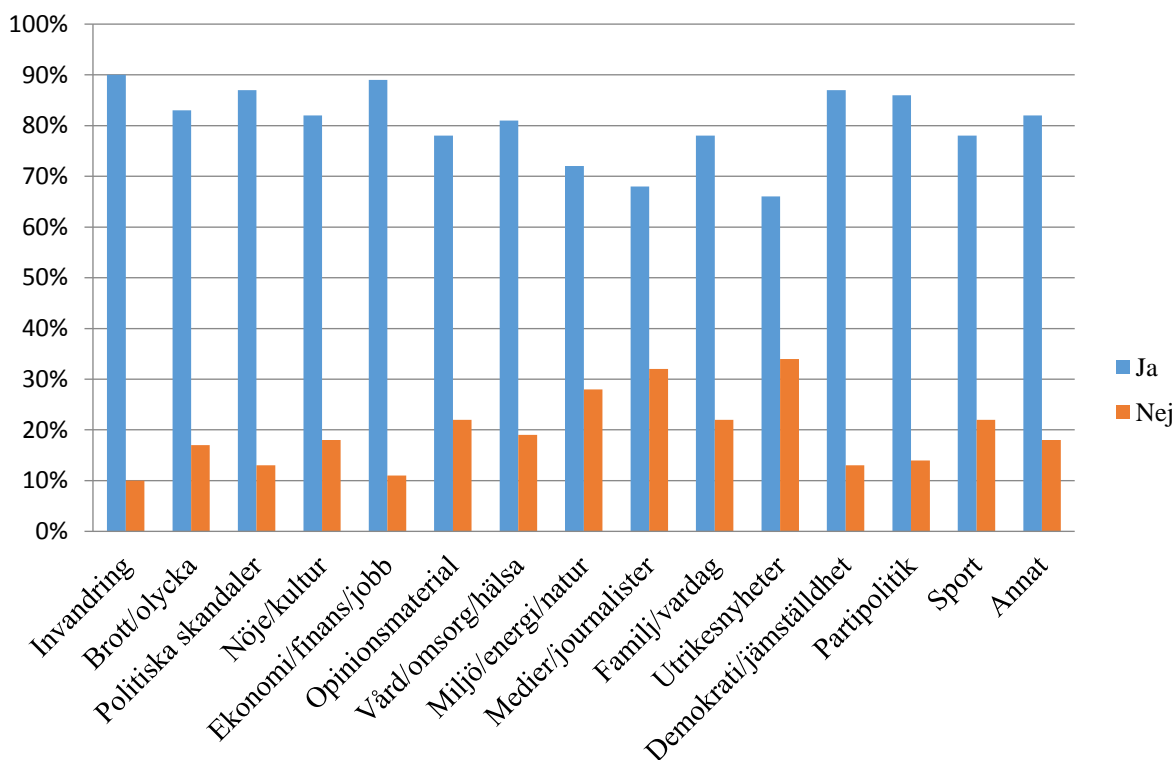
Vi har i tabellen ovan utelämnat de övriga kategorierna från variabeln V5 då procenttalen blev så små för dessa. De ämnen som sticker ut är invandring och medier/journalister. 84 % av kommentarerna till artiklar som handlar om invandring handlar om annan kommentar eller kommentator, medan 90 % av kommentarerna till artiklar som handlar om medier/journalister handlar om innehållet i artikeln.

Även ämnet partipolitik, som är ett klassiskt debattämne, har fler kommentarer som handlar om annan kommentar eller kommentator än innehållet i artikeln. Vad detta beror på kan vi endast spekulera i, men det skulle kunna innebära att partipolitik i högre utsträckning har lett till längre diskussioner mellan olika kommentatorer. Detsamma gäller opinionsmaterial, vars syfte ju är att uppmuntra till debatt och diskussion. Dock verkar inte opinionsmaterialet ha lett till att kommentatorerna diskuterat just innehållet i artikeln.

Vidare verkar det som att mer lättsmälta ämnen som nöje/kultur och sport med samma resonemang inte har lett till särskilt mycket diskussion, utan enstaka kommentarer om innehållet i artikeln. Många av ämnena med en hög andel kommentarer som handlar om innehållet i artikeln är i kontrast till detta mer hårdsmälta, såsom ekonomi/finans/jobbs eller utrikesnyheter. Detta kan i likhet med partipolitik och opinionsmaterial ha lett till mer utpräglade diskussioner om ämnet i stort, snarare än innehållet i artikeln.

I slutändan kan man endast spekulera i varför vissa ämnen leder till att kommentarerna handlar om innehållet i artikeln medan andra handlar om en annan kommentar/kommentator. Resonemanget ovan är bara resultatet av rent empiriska observationer av figuren ovan, och vi har ingen tidigare forskning att luta oss mot i ämnet. För att ta reda på det krävs ytterligare forskning på ämnet. Något vi absolut kan konstatera är att det utifrån vårt resultat definitivt finns empiriskt stöd för att artikelns ämne påverkar vad kommentaren handlar om. Däremot kan vi ännu inte uttala oss om huruvida det påverkar sakligheten och rationaliteten i kommentarerna.

Figur 13: Huruvida kommentatorn håller sig till ämnet, fördelat på artikelns ämne (procent)

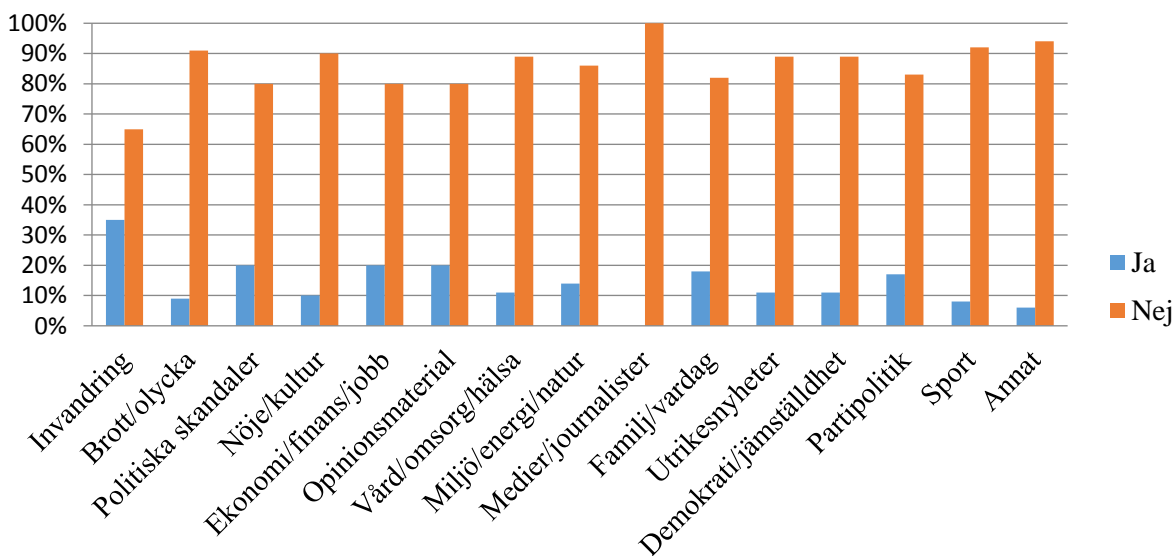

N: Totalt 3207 kommentarer.

Vi har vid en tidigare frågeställning kommit fram till att kravet för saklighet har uppfyllts, detta efter tydliga resultat som har pekat på detta. Att artikelns ämne skulle påverka huruvida kommentarerna håller sig till ämnet eller inte går dock inte att påvisa med hjälp av vårt resultat. Alla ämnen når upp till en hög andel kommentarer som höll sig till ämnet, från 66 % för invandring till 90 % för utrikesnyheter, och alla ämnen ligger på en jämn nivå. Det går således inte att peka på att artikelns ämne påverkar saklighetskriteriet baserat på vår studie. Något som är intressant att notera i relation till figur 12 är att en förhållandevis låg andel kommentarer på inlägg om medier/journalister har hållit sig till ämnet, medan den föregående tabellen visar att 90 % av kommentarerna i samma kategori kommenterade om innehållet i artikeln. Vad detta beror på är i princip helt omöjligt att utläsa utifrån vårt resultat, men det är definitivt en intressant notering att göra.

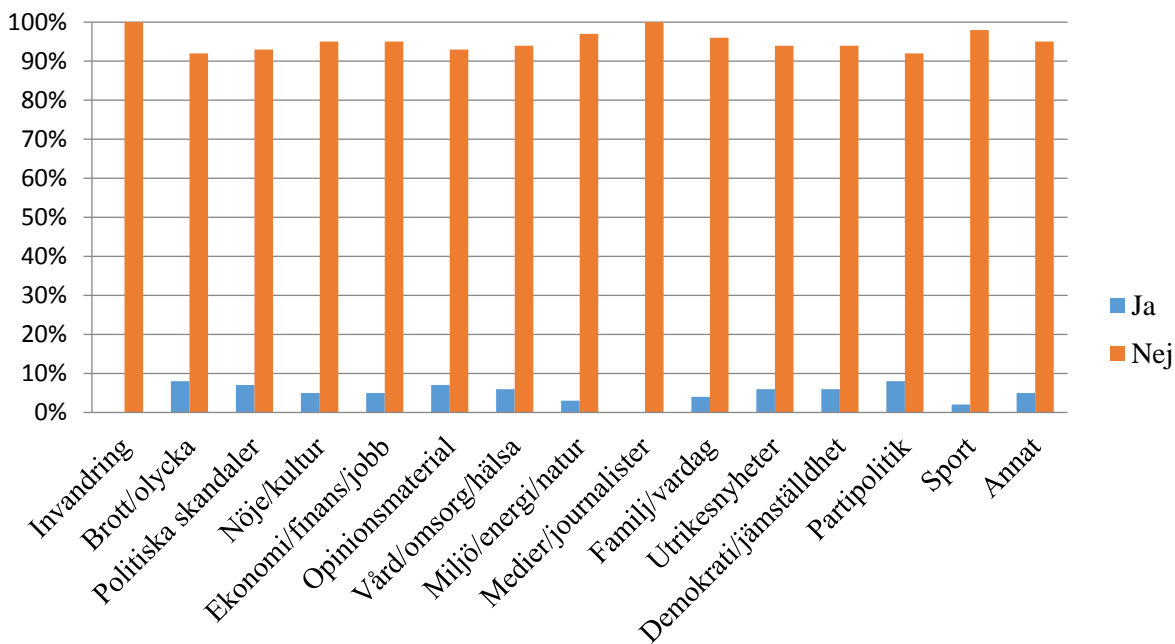
För att sammanfatta så kan vi inte genom vår studie visa på att artikelns ämne skulle ha någon påverkan på hur sakliga kommentatorerna är, utifrån våra variabler.

Figur 14: Huruvida kommentatorn motiverar sin ståndpunkt med tydliga argument, fördelat på artikelns ämne (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer.

Figur 15: Huruvida dåligt språk används, fördelat på artikelns ämne (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer.

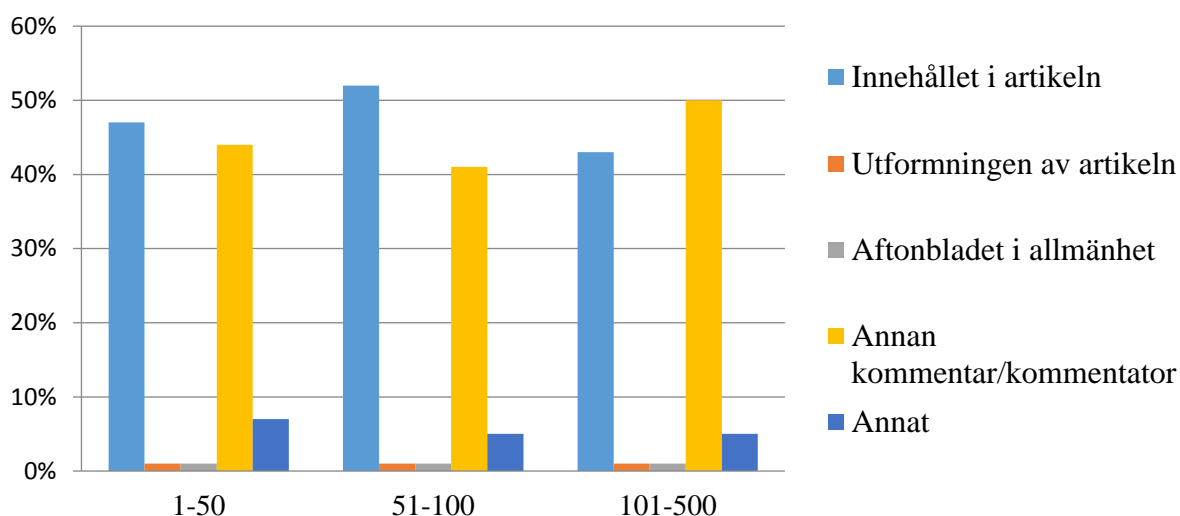
Kravet på rationalitet har ju som sagt inte uppfyllts, detta till stor del på grund av att kommentarerna saknade tydliga argument. Vi valde att fokusera mycket på den variabeln eftersom vi anser den vara den viktigaste för att uppfylla kravet rationalitet. I figur 14 och 15 så går det inte att påvisa att det är ämnet som påverkar ifall kravet på rationalitet uppfylls eller inte. I båda tabellerna så skiljer det så pass få procentenheter mellan de olika alternativen att det inte är möjligt att se något samband. Tydligast syns det i figur 15 då alternativen i princip är identiska. Dock så har ämnet invandring i figur 14 fått höga siffror, det är nästan dubbelt så många som argumenterar för sin ståndpunkt där än de ämnen som kommer närmast.

Sammanfattningsvis så påverkar inte heller artikelns ämne huruvida kraven för rationalitet uppfylls. Våra tabeller talar sitt tydliga språk, fast ändå inte. De är lätta att tyda, men de säger inte så mycket.

7.3.3 Inläggets spridning

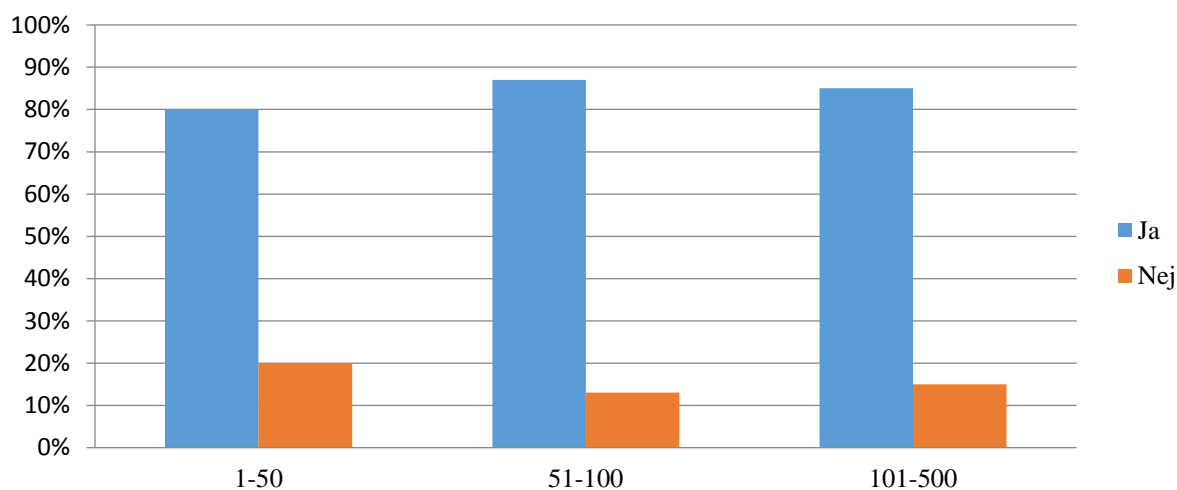
Vår sista oberoende variabel som vi tror kan påverka huruvida kraven för rationalitet och saklighet uppfylls är inläggets spridning på Facebook. Tidigare har vi undersökt både kommentatorns kön och artikelns ämne, men båda har visat sig inte ha någon påverkan på huruvida kraven uppfylls. Den säger lite sig självt; ju mer som läser eller ser inlägget, desto större är chansen att kvalitén påverkas eftersom fler olika tankar och åsikter ställs mot varandra.

Figur 16: Vad kommentaren handlar om, fördelat på antalet delningar (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Totalt antal kommentarer 1-50: 2101. 51-100: 494. 101-500: 612.

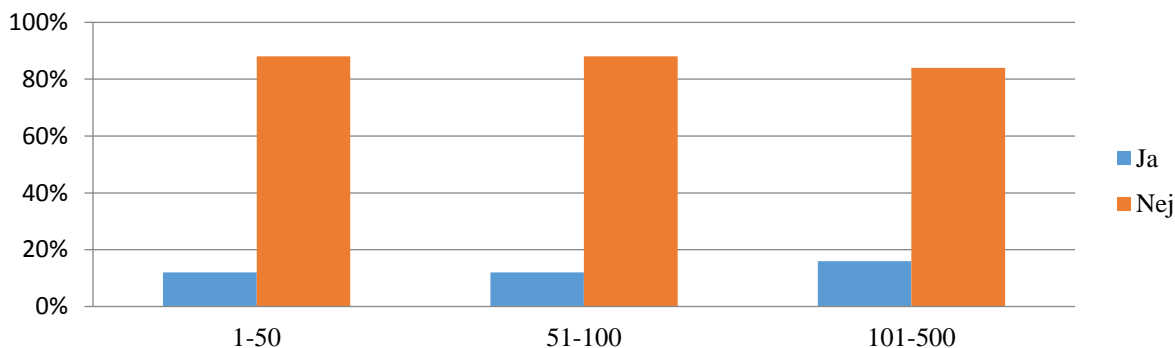
Figur 17: Huruvida kommentatorn håller sig till ämnet, fördelat på antalet delningar (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Fördelning Ja/Nej 1-50: 1672/429 kommentarer. Ja/Nej 51-100: 432/62. Ja/Nej 101-500: 518/94.

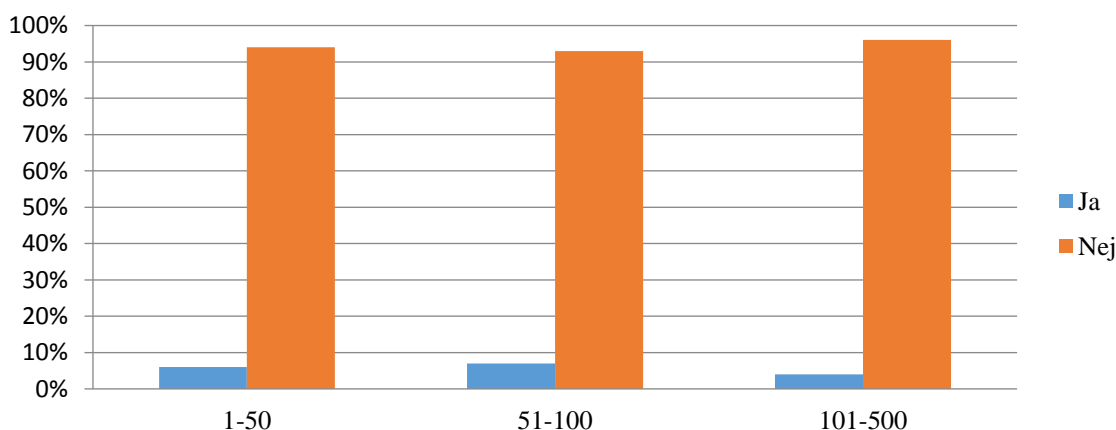
Resultatet är fortfarande detsamma oavsett antalet delningar på inlägget. Folks kommentarer handlar fortfarande om antingen innehållet eller om en annan kommentar eller kommentator. Kommentatorerna håller sig fortfarande till ämnet oavsett delningar. Inte heller inläggets spridning verkar utifrån vår studie påverka nivån av saklighet.

Figur 18: Huruvida kommentatorn motiverar sin ståndpunkt med tydliga argument, fördelat på antalet delningar (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Fördelning Ja/Nej 1-50: 246/1855 kommentarer. Ja/Nej 51-100: 61/433. Ja/Nej 101-500: 96/516.

Figur 19: Huruvida dåligt språk användes, fördelat på antalet delningar (procent)

N: Totalt 3207 kommentarer. Fördelning Ja/Nej 1-50: 129/1972 kommentarer. Ja/Nej 51-100: 36/458. Ja/Nej 101-500: 26/586.

Även här är det svårt att visa på att antalet delningar påverkar rationalitetskravet. Siffrorna stämmer överens med tidigare siffror när vi undersökt variablerna för sig själva. I figur 18 kan man se en mycket liten trend på att ju mer delningar desto fler kommentatorer som argumenterar för sin ståndpunkt återfinns i kommentarsfälten. Men den är så pass liten så det går inte att säga att antalet delningar bidrar till att höja rationaliteten.

7.4 Sammanfattning

Vi har nu redovisat svaren på våra frågeställningar efter att vi undersökt vårt material. Resultaten visar inte på några samband mellan rationalitet/saklighet och alla de olika variablerna. Det går inte att säga att varken kommentatorns kön, artikelns ämne eller inläggets spridning påverkar hur hög

kvalitén är på diskussionen i kommentarsfälten. När vi samlade in materialet så märkte vi snabbt vissa tendenser, bland annat att många kommentarer var väldigt korta och att det oftast var i form av en fråga. Detta ställer större krav på operationaliseringen så att tolkningen verkligen blir enkel att genomföra.

Vår operationalisering kanske inte var så stark som vi först trodde att den var. För jämför man de första resultaten, alltså om man tar de viktiga variablerna för sig själva, och sedan jämför dem när vi kollar vad det är som påverkar kraven så blir det i princip samma resultat. Det är inga stora förändringar. Men precis som vi diskuterat i validitetsavsnittet, så anser vi att vi har lyckats operationalisera vår teoretiska definition och anser oss ha fått svar på det vi ville få svar på. Om vi går igenom kraven så har vi konstaterat att saklighet uppfylls men inte rationalitet. I de variablerna där vi mätte saklighet (V5 och V6) så kunde man se att 81 % av alla kommentarer höll sig till ämnet. Detta är en stor andel och visar att människor faktiskt håller sig till den informationen som finns. När det rör sig om vad kommentaren handlar om så utgjorde ”innehållet i artikeln” och ”annan kommentar/kommentator” 92 % av den variabeln. Vilken även det visar att människor läser och tar till sig av den informationen som finns, vare sig om det är informationen i artikeln eller informationen i en kommentar.

I de variablerna där vi mätte rationalitet så blev det lite svårare att tyda eftersom vi fick två helt olika svar. På variabeln V7 var det endast 13 % som gjorde det medan hela 94 % använde sig av ett bra språk. Detta visar att vi får ett negativt resultat och ett positivt resultat. Men som vi nämnde tidigare så anser vi att argumentera väger tyngre än vad dåligt språk gör. Detta eftersom argument och resonemang är så viktiga delar i en diskussion. Därför anser vi helt enkelt att rationalitetskravet inte uppfyllts. Kommentarererna är sakliga men de är inte rationella.

Det som är så speciellt och fantastiskt med Facebook är att det är väldigt lätt att interagera med andra människor via inlägg eller kommentarer, eller till och med genom privata meddelanden. Det har heller aldrig varit så lätt att ha en diskussion med en annan människa som det är idag på Facebook. Facebook möjliggör för användarna att direkt kunna svara på en kommentar och starta en diskussion. Det finns dock en liten risk med det utifrån vår studies tes.

Vad som kan hända är att användare tenderar att falla ifrån ämnet lite mer och att diskussionen blir lite mer personlig, därav avsaknaden av argument. Eftersom diskussionen är så pass långt gången att kommentatorerna helt enkelt inte behöver argumentera ju längre diskussionen pågår eftersom diskussionen hållit på ett tag och att man förmodligen fått fram sina argument tidigt i diskussionen, men även för att de som diskuterar med varandra redan känner till argumenten.

Men om man sammanfattar det hela så uppfyller kommentarererna på Aftonbladets Facebooksida kraven för saklighet men de uppfyller inte kraven på rationalitet. Detta stärks bland annat av tidigare forskning (Petersson & Robertsson 2012) som kommer fram till att människor håller sig till ämnet, den stora skillnaden är dock att i deras studie så kommer de fram till att folk väljer att argumentera. De har dock valt tre olika tidningars hemsidor, medan vi endast har en och det på Facebook och därför tror vi att resultatet skiljer sig något.

8. Slutsatser och diskussion

Journalistiken och sociala medier har i princip blivit ett med varandra. Journalister och mediehus pushar sina artiklar på sociala medier för att öka spridningen och antalet klick. Men det har även lett till att fler människor kan ansluta sig till sociala medier och kommentera journalisternas jobb. Vilket inte var möjligt förr i tiden, då var man tvungen att antingen skicka in ett brev eller helt enkelt besöka redaktionen. Diskussionerna som tar plats på tidningarnas Facebooksidor har tidningarna i princip inte någon kontroll över, i alla fall inte som de hade förr på sina egna sidor. Människor tillåts numera fritt kommentera och diskutera i kommentarsfälten.

Vad har detta inneburit då för diskussionen? Vid första anblick så är det ju positivt eftersom allt fler människor kan komma till tals och fler idéer får komma fram till bordet. Men ju fler idéer som får komma till tals desto större är chansen att det någonstans blir en krock. Men som vi nämnde i inledningen, ju mer utrymme som ges för diskussioner i samhället desto bättre för demokratin (Nord & Strömbäck 2004).

I stora drag så är det vad teorin deliberativ demokrati utgår ifrån, alltså diskussioner och hur dessa diskussioner ska se ut. Enligt teorin så finns det två viktiga kriterier på en deliberativ diskussion, dessa är: rationalitet och saklighet.

Men för kravet rationalitet så krävs det lite mer från individen då det inte räcker med enbart en kommentar, utan man ska faktiskt kunna argumentera för det man säger. Detta ställer ju givetvis högre krav på kommentatorn och kanske så var kravet för högt. För tittar man på resultatet, och den variabeln som vi ansåg viktigast för att uppfylla rationalitetskravet, så var det endast 13 % som gjorde detta. Antingen så var operationaliseringen för svag eller så drar sig människor helt enkelt från att argumentera eftersom det kräver mer tid och eftertanke. Men likväl så krävdes det att argumentera för att uppfylla kravet, vilket alltså kommentarsfältet inte lyckades uppfylla.

Vi testade även att undersöka resultaten tillsammans med tre olika orsaker som vi trodde skulle kunna påverka resultatet. Dessa tre var: Kommentatorns kön, artikelns ämne och inläggets spridning. Som vi har nämnt tidigare så har tidigare forskning pekat på att män i kommentarsfälten förekommer oftare än kvinnor, men i vår studie så skiljer det endast sex procentenheter könen emellan och antalsmässigt så är det 191 fler män än kvinnor som kommenterar. Studien visade att det inte fanns någon skillnad i rationalitetskravet och endast en väldigt liten skillnad när det kommer till saklighet.

När det kommer till de två andra orsakerna så går det inte att se någon skillnad överhuvudtaget och de två orsakerna bidrog egentligen inte med så mycket mer än att vi kunde utesluta att de två påverkade kommentarerna.

Dock så fanns det fler orsaker vi hade velat testa som vi tror hade ändrat resultatet men som vi helt enkelt inte hann med eller hade för lite kunskap kring. Dels så hade vi velat undersöka kommentatorns bakgrund, alltså är personen svenskfödd/utlandsfödd, och även utbildningsgrad tror vi spelar roll. Just vart man kommer ifrån i världen är ju dels intressant eftersom kulturerna är så olika och värderingarna skiljer människorna från varandra, vilket hade lett till olika värderingar i kommentarsfälten som vi med största sannolikhet tror hade ändrat resultatet. Hur välutbildad man är kan ge en uppfattning om hur hög ens intellektuella förmåga är, vilket i sin tur kan göra det lättare att uppfylla rationalitetskravet till exempel, som ställer lite högre krav på att kunna argumentera tydligt.

Men detta kräver ju såklart att man lägger ner oerhört mycket tid och om man applicerar det på vår studie, som bestod av 3207 analyserade kommentarer, så skulle vi behöva göra en ännu djupare undersökning på alla kommentarerna för att ta reda på ifall personen är svenskfödd/utlandsfödd och hur högt utbildad personen är. Det hade vi inte hunnit, visst så är antalet unika kommentatorer mycket lägre än den siffran, men det hade fortfarande blivit för många personer att analysera.

Vårt största orosmoln är kanske operationaliseringen på just kravet rationalitet, med tanke på tidigare diskussioner kring svårigheten och kraven det ställs på att faktiskt kunna argumentera. Därför kan man argumentera för att vår validitet inte är så stark som vi tidigare har förklarat och påstått. Men vi anser fortfarande att just den variabeln (V7) faktiskt mäter begreppet rationalitet, för även om det är svårt och ställs högre krav så är det fortfarande möjligt och det ska göras för att uppnå kravet på rationalitet. Därför anser vi fortfarande att vår validitet är hög.

En annan intressant diskussion är avsnittet i Lewis & Westlund (2014), där de tar upp hur journalisterna generellt sett inte visar någon hänsyn till nyhetskonsumenternas åsikter, vilket är anmärkningsvärt. Som vi nämnde i inledningen så har journalistiken blivit en tvåvägskommunikation mellan journalister och konsumenterna, men i vår studie så kan man se att det finns en tvåvägskommunikation men att journalisterna använder möjligheten mer som att få respons på sitt arbete än att kommunicera. I vår studie så var endast sju kommentarer (av totalt 3207 kommentarer) från Aftonbladet, en tydlig markör på att de inte väljer att kommunicera med sina läsare.

För att till sist återkoppla till vår inledning så är det även värt att resonera kring hur undersökningen hade blivit om kommentarsfälten istället hade funnits på Aftonbladets egen hemsida, och där blivit modererade av journalister. Hade man med mer kontroll över kommentarsfälten kunnat uppmuntra läsarna att tydligare argumentera för sina åsikter? Tidningarnas roll i samhället är delvis att de ska vara en plattform för människor att uttrycka sina åsikter på, men vad vår studie visar är att Aftonbladets kommentarsfält på Facebook inte lever upp till de kriterier som ställs på en deliberativ demokratisk diskussion. Kan man då verkligen säga att Aftonbladet lever upp till sin demokratiska plikt att för allmänheten tillhandahålla en diskussionsplattform? Förr kanske, men med de tekniska förutsättningar som finns idag kan Aftonbladet absolut göra mer. Brist på resurser är ingen ursäkt, för det är faktiskt en del av den demokratiska plikt medier måste leva upp till, och Aftonbladet är Sveriges största tidning sett till antalet läsare.

Referenslista

- Andersson, T. & Haagen, C. (2017). *Striden om kommentarsfältet*. Hämtad 1 mars 2018, från https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/55318/1/gupea_2077_55318_1.pdf
- Bylund, H. & Koselnik, Y. (2014). *Samhället, har du några kommentarer på det?* Hämtad 1 mars 2018, från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:722775/FULLTEXT01.pdf>
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera individ, samhälle och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Fahlgren, G. & Sandström Libb, A. (2012). *Lämna din kommentar här...* Hämtad 1 mars 2018, från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:615150/FULLTEXT01.pdf>
- Fishkin, J.S. (2011). *När folket talar: Deliberativ demokrati & konsultation av allmänheten*. Göteborg: Daidalos.
- Gabrielsson, S. & Johansson Vennelin, J. (2012). *En demokratisk organisation – ett klick bort?* Hämtad 1 mars 2018, från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:601809/FULLTEXT01.pdf>
- Gibbs, J. & Halpern, D. (2013). *Social media as a catalyst for online deliberation?* Hämtad 1 mars 2018, från <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563212002762>
- Grice, H.P. (2001). *Aspects of Reason*. Oxford: Clarendon Press
- Grice, H.P. (1991). *The Conception of Value*. Oxford: Clarendon Press.
- Hansson, S. (2013). *"Snart har vi väl ingen svensk flagga kvar"* Hämtad 1 mars 2018, från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:690706/FULLTEXT01.pdf>
- Himmelroos, S. (2012). *Det demokratiska samtalet*. Hämtad 1 mars 2018, från http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/78706/himmelroos_staffan.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Jucker, A.H. & Landert, D. (2011). *Private and public in mass media communication: From letters to the editor to online commentaries*. Hämtad 1 mars 2018, från https://ac.els-cdn.com/S0378216610003504/1-s2.0-S0378216610003504-main.pdf?_tid=spdf-524def91-63be-46eb-9328-09bd140bb36e&acdnat=1519912501_78f120d0ce32fe47d33f330414a9dd42
- Nord, L. & Strömbäck, J. (2004). *Journalistik, medier och demokrati*. Hämtad 1 mars 2018, från https://www.researchgate.net/profile/Jesper_Stroembaeck/publication/271385888_Journalistik_medier_och_demokrati/links/55c3c19b08aeb97567401ca9.pdf
- Petersson, L. & Robertsson, C. (2012). *Diskussionsforum eller slagfält?* Hämtad 1 mars 2018, från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:605029/FULLTEXT01.pdf>
- Seth C. Lewis & Oscar Westlund (2014). *Actors, Actants, Audiences, and Activities in Cross-Media News Work*, *Digital Journalism*, 3:1, 19-37, DOI: 10.1080/21670811.2014.927986
- SOU 2000:1. *En uthållig demokrati. Politik för folkstyrelse på 2000-talet*. Stockholm: Fritzes.

Trygg, S. (2012). *Is Comment Free?* Hämtad 1 mars 2018, från http://eprints.lse.ac.uk/59870/1/Trygg_IsCommentFree-Polis_2012.pdf

Bilaga

Kodschema Kommentar	Variabelnamn	Variabelvärden
V1	Rubrik på artikel	
V2	Namn på kommentatorn?	
V3	Kön på kommentatorn?	1 = Man 2 = Kvinna 3 = Okänd
V4	Kommer kommentaren från en läsare eller Aftonbladet?	1 = Läsare 2 = Aftonbladet
V5	Vad handlar kommentaren om?	1 = Innehållet i artikeln 2 = Utformningen av artikeln 3 = Skribenten av artikeln 4 = Aftonbladet i allmänhet 5 = Annan kommentar/kommentator 6 = Annat
V6	Håller sig kommentatorn till ämnet?	1 = Ja 2 = Nej
V7	Motiverar kommentatorn sin ståndpunkt med tydliga argument?	1 = Ja 2 = Nej
V8	Används dåligt språk?	1 = Ja 2 = Nej

Kodschema Inlägg	Variabelnamn	Variabelvärden
V9	Ämne	1 = Invandring 2 = Brott/Olycka 3 = Politiska skandaler 4 = Nöje/kultur 5 = Ekonomi/finans/jobb 6 = Opinionsmaterial 7 = Vård/omsorg/hälsa 8 = Miljö/energi/natur 9 = Medier/journalister 10 = Familj och vardag 11 = Utrikesnyheter 12 = Demokrati/jämställdhet 13 = Partipolitik 14 = Sport 15 = Annat
V10	Hur många delningar?	
V11	Hur många reaktioner?	